

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

KOMPARACE ČESKÉHO A ŠPANĚLSKÉHO
PŘEDSEDNICTVÍ EU: PŘÍPRAVA, PRŮBĚH, VÝSLEDKY

Vedoucí práce: JUDr. Mgr. Ivo Petřů, Ph.D.

Autor práce: Darina Vavroušová

Studijní obor: Španělský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 3.

2011

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s §47b zákona č. 111/1998 Sb. V platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. Zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 18. května 2011

.....
Darina Vavroušová

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala za cenné rady, připomínky a ochotu svému vedoucímu

JUDr. Mgr. Ivu Petřů, Ph.D.

při vypracovávání této bakalářské práce.

Anotace

Cílem této práce je porovnat výkon českého a španělského předsednictví, tedy přípravu, průběh a výsledky obou zemí, přičemž je nezbytné vzít v potaz faktory, které mohly ovlivnit výkon této funkce obou států.

Celá práce je rozdělena do čtyř kapitol, z nichž první je spíše výkladová a popisuje evropské instituce, které mají vliv na výkon předsednictví a dále pak historický vývoj předsednictví a jeho charakteristiku. Druhá a třetí kapitola je věnována českému a španělskému předsednictví, jejich přípravám a průběhu. Čtvrtá kapitola obsahuje samotnou komparaci a analýzu, kde jsou nejdříve porovnány oba státy z obecného hlediska a poté konkrétní průběh a výsledky jejich předsednictví.

Práce obsahuje španělsky psané résumé a španělsko-český glosář.

Annotation

The aim of this bachelor thesis is to compare the performance of the Czech Presidency and the Spanish Presidency. Furthermore, to evaluate the preparations, processes and results of both countries, while taking into account factors that could have affected the performance of this function by these two states.

The thesis is divided into four parts; The first is more interpretative and describes the European institutions affecting the performance of the Presidency, the historical development of Presidency and its general characteristics. The second and third sections comprise of the preparations and processes of the Spanish and Czech Presidency. The Fourth part contains comparisons and analysis where both states have been compared through a general aspect at first, then followed by comparisons in their processes and results.

The work includes the résumé in Spanish as well as a Spanish-Czech glossary.

Obsah

Úvod.....	8
1 Základní orgány	10
1.1 Rada EU.....	10
1.1.1 Formace Rady EU	11
1.1.2 Hlasování v Radě EU	14
1.1.3 Rada EU a Evropská rada.....	16
1.1.4 Rada EU a Komise	17
1.1.5 Rada EU a Evropský parlament	18
1.2 Předsednictví Evropské unie.....	18
1.2.1 Vývoj předsednictví od 50. let až do přijetí Lisabonské smlouvy.....	19
1.2.2 Principy a zásady předsednictví	23
1.2.3 Funkce a úkoly předsednictví.....	24
1.2.4 Priority předsednictví a tzv. trojka	25
2 Česká republika v čele EU	26
2.1 Přípravy	26
2.1.1 Výchozí podmínky z hlediska domácí politické scény	28
2.2 Průběh.....	28
2.2.1 Zahraniční politika	29
2.2.2 Tři E.....	31
2.2.3 Sociální politika.....	32
2.2.4 Ostatní záležitosti	33
3 Španělsko v čele EU.....	34
3.1 Přípravy	34
3.1.1 Výchozí podmínky z hlediska domácí politiky.....	36
3.2 Průběh.....	36
3.2.1 Hospodářská politika.....	37
3.2.2 Lisabonská smlouva	38
3.2.3 Zahraniční politika	38
3.2.4 Sociální politika.....	42
3.2.5 Ostatní záležitosti	42
4 Komparativní analýza.....	43
4.1 Všeobecná komparace	43
4.1.1 Politický systém	44

4.1.2	„Malý a velký“ - středoevropský a západoevropský	45
4.1.3	„Starý a nový“	45
4.2	Komparace předsednictví	46
4.2.1	„Před a po“ Lisabonu	46
4.2.2	Přípravy a plnění priorit.....	46
4.2.3	Řešení nečekaných problémů	48
4.2.4	Náklady	49
4.2.5	Entropa versus Travesías.....	50
4.2.6	Vnější hodnocení.....	50
	Závěr	53
	Resumen.....	55
	Španělsko – český glosář	58
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A DALŠÍCH ZDROJŮ	60
	PŘÍLOHY	67

Úvod

Téma Komparativní analýza českého a španělské předsednictví jsem zvolila proto, že studuji španělský jazyk zaměřený na evropský a mezinárodní obchod a v budoucnu bych ráda pokračovala v navazujícím magisterském studiu, které by bylo zaměřené na mezinárodní vztahy či ekonomická studia. Této práci jsem se z části věnovala během odborné stáže, kterou jsem absolvovala na Velvyslanectví České republiky v Madridu, během které jsem získávala užitečné a zajímavé informace o španělském i českém předsednictví.

Dále jsem si toto téma vybrala proto, že se jedná o téma velmi aktuální. Předsednictví se dotýká všech občanů členských zemí a je jim asi nejbližší z celého institucionálního rámce EU. Někteří občané EU nemají velké povědomí o tom, co se děje na evropské či mezinárodní scéně, o tom jak fungují některé orgány EU nemají ponětí a některé to ani nezajímá. Ale o tom, že jejich země předsedá v Radě EU, už někde slyšeli. Je to dáno tím, že předsednictví je obecně mediálně velmi sledované a plní tak funkci reprezentanta také na domácí scéně. Česká republika, která je členem EU od roku 2004 si tuto nelehkou funkci vyzkoušela v první polovině roku 2009. Španělsko, které je v EU již od roku 1985, má s touto funkcí daleko větší zkušenosti. Zajímá mě, zda se potvrdí hypotéza, že velká, západoevropská a zkušenější země je ve výkonu předsednictví úspěšnější než malá, nezkušená, středoevropská země a jaký vliv budou mít tyto faktory na průběh a výsledky obou předsednictví.

Cílem mé práce je popsat a zanalyzovat obě předsednictví, a to především po stránce kvalitativní, ale také kvantitativní a poté obě předsednictví porovnat. Pokusím se popsat význam a funkci Rady Evropské unie a ostatních důležitých institucí, uvést změny, které přineslo přijetí Lisabonské smlouvy, zaměřím se na přípravy, průběh a výsledky obou předsednictví.

Práce bude rozdělena do čtyř hlavních kapitol, které dále budou rozděleny do menších podkapitol.

První kapitola bude zaměřena především na Radu Evropské unie, kde popíši její význam a funkci v Evropské unii a na historický vývoj předsednictví od 50. let 20. století až po přijetí Lisabonské smlouvy.

Celá druhá kapitola bude věnována českému předsednictví. Zaměřím se na přípravu, která zahrnuje spolupráci tří států, představím prioritní oblasti, které si Česká republika vymezila. Dále popíši, jak předsednictví probíhalo, jak si Česká republika vedla v plnění priorit, v zahraniční politice, sociální politice, ostatních záležitostech EU a jak si poradila v řešení nečekaných problémů.

Velmi podobně jako ve druhé kapitole se ve třetí budu zabývat předsednictvím Španělska. Zaměřím se na jeho přípravu, plnění priorit, průběh, podobně jako v českém popíši, jak si Španělsko vedlo v zahraniční politice, sociální politice ostatních záležitostech EU.

V poslední kapitole se budu zabývat samotnou komparací obou předsednictví, což je hlavní cíl mé práce a kde uplatním poznatky z předchozích kapitol. Nejdříve porovnáám obě země z obecného hlediska a poté jejich předsednictví.

V závěru uvedu nejvýznamnější poznatky o českém a španělském předsednictví a pokusím se shrnout komparativní analýzu. Práci zakončím španělským resumé a Španělsko – českým glosářem, kde uvedu nejdůležitější pojmy, které v práci použiji.

Ve své práci jsem čerpala, jak z tištěných, tak internetových zdrojů. Z tištěných zdrojů pro mě byly největším přínosem publikace od Petra Kanioka - *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí, České předsednictví RADY EU – Most přes minulost*, Petra Fialy a Markéty Pitrové - *Evropská unie 2., dopl. Aktualiz.vyd.* Z internetových zdrojů mi byly velmi užitečné informace z oficiálních stránek jak českého, tak španělského předsednictví WWW.eu2009.cz a WWW.eu2010.es a také informace z českého portálu WWW.euroskop.cz. Vzhledem k tomu, že od španělského předsednictví neuběhlo zatím mnoho času, nepodařilo se mi získat žádnou tištěnou publikaci, která by o něm pojednávala. Proto jsem informace o španělském předsednictví čerpala pouze z internetových zdrojů.

1 Základní orgány

Evropská unie (EU), mezinárodní organizace, jejíž kořeny integračního vývoje sahají do 50. let 20. století. Od posledního rozšíření z roku 2007 ji tvoří 27 států s 500 miliony obyvatel na téměř 4,5 milionů km². Úkoly svěřené EU jsou plněny soustavou orgánů, která v porovnání s organizační strukturou jiných mezinárodních organizací je všestranně o dost rozvinutější a jejíž podoba odráží skutečnost, že se jedná o mezinárodní, nadnárodní organizaci, jejíž tvůrci jsou státy, které se řídí zásadami parlamentní demokracie, dělby moci a právního státu.¹

Podle Tichého² jsou orgány EU rozděleny na základní, finanční, poradní, interinstitucionální a decentralizované. Těmi základními tzv. institucemi jsou Evropská rada (ER), Rada Evropské unie (Rada EU), Evropská Komise (EK), Evropský parlament (EP), Evropský soudní dvůr, Evropský účetní dvůr, Evropský veřejný ochránce práv a Evropský inspektor ochrany údajů.

Z těchto hlavních orgánů se budu zabývat Radou EU, která přímo souvisí s funkcí předsednictví a jejími vztahy s Evropskou radou, Evropskou Komisí a Evropským parlamentem.

1.1 Rada EU

Rada Evropské unie, Rada ministrů, Rada EU nebo jen zkráceně Rada je vrcholným nadnárodním i mezivládním orgánem institucionální struktury EU. Rada EU byla založena zakládajícími smlouvami v padesátých letech stejně jako např. Evropský parlament.

Rada EU má obecnou legislativní pravomoc. Jejím úkolem je přijímání legislativních návrhů předkládaných Komisí (nařízení, směrnice, rozhodnutí), rozhodování o dalších klíčových otázkách, přijímání nových členů a rozpočtů. V neposlední řadě umožňuje reprezentaci národních zájmů. Každý členský stát je zastoupen jedním členem, většinou ministrem. Rada EU má také rozhodující pravomoci v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky a justiční a policejní spolupráci v trestních věcech.

Podle autorů Fiala a Pitrová byla Rada založena na třech základních principech:

¹ TICHÝ a kol. *Evropské právo*. 3. vydání. Praha : C.H. Beck, 2006, 143s.

² Tichý, op.cit., 144s.

- Národní hledisko

Toto hledisko zaručuje rovnocenné zastoupení všech členských států bez ohledu na jejich velikost, ekonomickou sílu či délku členství. Každý stát je zastoupen jedním ministrem a tím se tak zabrání hegemonii větších států.

- Princip odbornosti

Jedná se o tzv. Platformu odbornosti. O projednávaných otázkách rozhodují zástupci ministerstev členských zemí, to vedlo ke vzniku několika resortních Rad Ministrů, kteří se scházejí podle potřeby a míry naléhavosti projednávaných otázek.

- Politický mandát

Mezi hlavní úkoly Rady EU patří přijímání rozhodnutí. Bylo proto nutné, aby zástupci členských zemí měli pravomoc přijímat jménem svého státu potřebné závazky. Zástupci členských zemí měli dříve omezený mandát, který zabraňoval rychlému projednávání legislativních otázek.³

1.1.1 Formace Rady EU

Rada EU byla rozdělena do devíti formací, vzhledem k agendám, které projednává. O tomto čísle, rozhodla Rada EU v červnu roku 2002 na zasedání v Seville. Dříve bylo Rad dvacet dva. Lisabonská smlouva rozdělila Radu pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy na dvě formace. Rada se v současnosti schází v deseti různých seskupení.

- Rada pro obecné záležitosti⁴ (General Affairs Council, GAC)

Její úkolem je zajištění soudržnosti práce v jednotlivých formacích Rady EU. Spolupracuje s předsedou Evropské rady a Komisí a společně připravují zasedání Evropské rady a její návaznost. Rada se zabývá otázkami, které zahrnují více než jednu z politik EU. Jsou to otázky týkající se např. rozšíření EU, přípravou víceletých finančních plánů.

- Rada pro zahraniční věci⁵ (Foreign Affairs Council, FAC)

Zajišťuje soudružnost vnější činnosti Unie. V její kompetenci je společná zahraniční a bezpečnostní politika, společná obchodní politika, rozvojová spolupráce a humanitární pomoc. Jedině pro tuto radu neplatí systém rotujícího předsednictví. Rada má vlastního

³ FIALA, Petr., PITROVÁ, Markéta.: *Evropská unie 2.*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009, 225- 226s.

⁴ Rada pro obecné záležitosti vznikla nově po přijetí Lisabonské smlouvy jako jedna část bývalé Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy.

⁵ Rada pro zahraniční věci vznikla nově po přijetí Lisabonské smlouvy jako druhá část bývalé Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy.

předsedu - vysokého představitele pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, který je volen na pětileté funkční období.

- Rada pro hospodářské a finanční záležitosti (Economic and Financial Affairs Council, ECOFIN)

Její členové jsou ministři financí a hospodářství. Koordinují hospodářské politiky, ekonomický dohled, dohlížejí na rozpočtovou politiku a veřejné finance členských států, finanční trhy a kapitálový pohyb, hospodářské vztahy s třetími zeměmi, Euro. Právě

v této formaci se projednává a schvaluje rozpočet EU. Ministři se scházejí pravidelně každý měsíc.

- Rada pro spravedlnost a vnitro (Justice and Home Affairs Council, JHA)

Členové jsou ministři spravedlnosti a vnitra, kteří se scházejí jednou za dva měsíce. Projednávají implementaci a vývoj kooperace a společných politik v tomto odvětví.

- Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdravotnictví a spotřebitelské záležitosti (Employment, Social Policy, Health and Consumer Affairs Council, EPSCO)

Tato formace se skládá z ministrů odpovědných za zaměstnanost, sociální ochranu, ochranu spotřebitele, zdraví. Ministři se scházejí pouze čtyřikrát ročně a to proto, že zaměstnanost a sociální ochrana je v rukou členských států. Stanovují se pouze společné cíle a analyzují se opatření.

- Rada pro konkurenceschopnost (Competitiveness Council)

V roce 2002 vznikla sloučením Rady pro vnitřní trh, Rady pro průmysl a Rady pro výzkum. Cílem Rady je zajistit jednotný přístup ke zvyšování konkurenceschopnosti a růstu v EU. Členové jsou ministři pro evropské záležitosti, průmysl, výzkum atd.

- Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku (Transport, Telecommunications and Energy Council, TTE)

Tyto tři oblasti byly v roce 2002 sloučeny v jednu Radu. Ministři, kteří zodpovídají za dopravu, telekomunikace a energetiku se scházejí zhruba každé dva měsíce.

- Rada pro zemědělství a rybolov (Agriculture and Fisheries Council)

Tato Rada se řadí mezi nejdůležitější formace. Ministři zemědělství a rybolovu se zabývají regulací trhu, organizací produkce, zajišťováním dostupných zdrojů atp.

- Rada pro životní prostředí (Environment Council)

Ministři životního prostředí se zabývají životním prostředím, lidským zdravím a využíváním přírodních zdrojů. Přispívají k řešení celosvětových environmentálních problémů.

- Rada pro školství, mládež a kulturu (Education, Youth and Culture Council, EYC)

Rada přispívá k rozvoji kvality školství, odborné přípravy a rozkvětu kultur členských států. Respektuje členské státy ve stanovení obsahu učiva, odborných příprav, organizaci školství stejně tak jako jejich rozdílné kultury.⁶

V některých případech se může sejít tzv. JUMBO Rada, projednává-li se agenda, která spadá pod více ministerstev.

Jak uvádí Fiala a Pitrová⁷, jedním z orgánů Rady EU je Výbor stálých zástupců COREPER. COREPER je nejvýznamnějším článkem mezi členskými státy a EU. Jedná se o stálé zastoupení členských států v Bruselu. COREPER patří do soustavy výborů, který se vyvíjel v závislosti na projednávané agendě v Radě EU. Do této soustavy se řadí Zvláštní výbor pro zemědělství, Politický výbor pro SZBP, Výbor pro justici a vnitřní záležitosti, Výbor pro zaměstnanost, Výbor pro energetiku, Měnový výbor a celá řada pracovních skupin, rozdělených podle otázek, kterými se zabývá.

Členové výboru reprezentují zájmy členských zemí a hájí národní stanoviska, proto má stálé zastoupení takový význam. Výbory se scházejí z pravidla jednou týdně. Tato pravidelná setkání umožňují členským státům neustále vyjadřovat své zájmy. Náplní zasedání jsou převážně legislativní předlohy, můžeme proto výbor považovat za předstupeň Rady.

Hlavním úkolem COREPERU je příprava zasedání Rady EU a spolu s generálním sekretariátem se podílí na hledání shody mezi členskými státy navzájem a mezi nimi a evropskými institucemi.

V projednávání legislativních předloh je návrh nejdříve posuzován jednotlivými pracovními skupinami, poté přejde k výborům a v poslední fázi postupuje k projednání k Výboru stálých zástupců, kde se snaží odlišná stanoviska sjednotit, než dojde k jednání Rady ministrů.

COREPER jako Výbor stálých zástupců je dvojstupňový, neoficiálně se dělí na dvě skupiny. COREPER II je složen z velvyslanců stálých misí a zabývá se politickými

6 Formace Rady: Vláda České Republiky [online] 2005-2011. [cit. 2010-03-05] Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/>>

7 Fiala, Pitrová, op. cit., 237-239s

a ekonomickými případy. Spolu s generálním sekretariátem připravují materiály pro zasedání Evropské rady. COREPER I se skládá z nižších diplomatických úředníků, kteří zastupují členy COREPER II

Přijetím Lisabonské smlouvy vznikla nová funkce vysokého představitele pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Tato funkce zároveň plní post Místopředsedy Komise pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Jeho práci podporuje Evropská služba pro vnější činnost, která byla nově vytvořena. Její součástí je zhruba 130 zastoupení EU ve třetích zemích a u mezinárodních organizací. Tento post nyní zastává baronka Catherine Ashton, která je zároveň zmocněnkyně Rady pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, předsedkyně Rady pro zahraniční věci a místopředsedkyně Komise.

Neméně důležitým orgánem Rady EU je její generální sekretariát, který její zasedání zajišťuje po administrativní a technické stránce. Dělí se na pět ředitelství a odbor právních služeb. V jeho čele stojí generální tajemník, momentálně je jím Pierre de Boissieu, který je Radou jmenován na základě hlasování kvalifikované většiny. Mezi další úkoly Generálního sekretariátu patří příprava zasedání Rady, vedení protokolů, tlumočnické a překladatelské služby, zveřejňování dokumentů, spravování rozpočtu Rady EU a archívu.⁸

1.1.2 Hlasování v Radě EU

Rada EU rozhoduje o projednávaných návrzích na základě principu hlasování. Má možnost hlasovat prostou většinou, kvalifikovanou většinou nebo jednomyslně. Zvolení jedné z možností záleží na projednávané věci. Jednomyslné hlasování zůstává vyhrazeno pouze důležitým otázkám, které ovlivňují národní zájmy členských států a rozhodnutím ve smyslu „ústavních změn“. V jednomyslném hlasování disponuje každá země jedním hlasem a má právo návrh vetovat nebo také se hlasování zdržet.

Hlasování prostou většinou využívá Rada EU tam, kde není explicitně stanoveno dosažení kvalifikované většiny, nebo kde není zapotřebí konsenzu.

K nejčastějšímu typu hlasování patří hlasování kvalifikovanou většinou. Hlasy členských zemí jsou vážené. Počet přidělených hlasů jedné členské zemi určuje zároveň její vliv při hlasování. Přidělení hlasů záleží především na počtu obyvatel v zemi. Aby došlo ke schválení určitého aktu, musí být podíl kladných hlasů 73,9 %, tedy 255 hlasů

⁸ Fiala, Pitrová, op. cit., 237s.

z celkového počtu 345. Hlasování se musí účastnit většina členských států, nejméně však 14. Tato pravidla hlasování se vztahují na návrhy, které předkládá Komise Radě. V případech, kdy otázky nevycházejí z návrhu Komise, je Rada EU nucena hlasování zesílit o tzv. Superkvalifikovanou většinu, kde se jedná o získání podpory od určitého počtu členských zemí. To odpovídá také 255 hlasů, ale od minimálně 18ti členských států. Je na místě zmínit i další podmínku a to, že souhlasící státy musí tvořit minimálně 62% obyvatel. Tato podmínka má chránit obyvatele EU před přijetím nevhodné legislativy. Tento komplikovaný způsob hlasování není však uplatňován automaticky, ale na žádost. Je tím tak ošetřeno, že tento princip většiny nebude zpomalovat běžné rozhodování procesů.⁹

V tabulce můžeme vidět, kolik přidělených hlasů má každá členská země. Jak jsem již zmínila, hlasy se přidělují především podle počtu obyvatel daného státu, tedy čím vyšší počet obyvatel tím má daná země více hlasů.

Tabulka č.1: Rozdělení hlasů v Radě EU

Členský stát	Hlasy	Členský stát	Hlasy	Členský stát	Hlasy
 Německo	29	 Česká republika	12	 Litva	7
 Francie	29	 Řecko	12	 Slovensko	7
 Itálie	29	 Maďarsko	12	 Finsko	7
 Velká Británie	29	 Portugalsko	12	 Kypr	4
 Španělsko	27	 Rakousko	10	 Estonsko	4
 Polsko	27	 Švédsko	10	 Lotyšsko	4
 Rumunsko	14	 Bulharsko	10	 Lucembursko	4
 Nizozemsko	13	 Dánsko	7	 Slovinsko	4
 Belgie	12	 Irsko	7	 Malta	3
Kvalifikovaná většina 255/345					

Zdroj: <http://www.euroskop.cz/99/sekce/rozhodovani-v-rade-eu/>

⁹ Fiala, Pitrová, op. cit., 246-254s.

System hlasování byl však po přijetí Lisabonské smlouvy v roce 2009 pozměněn. Čl. 16 odst. 3 SEU říká, že Rada EU rozhoduje kvalifikovanou většinou, pokud Smlouvy výslovně nestanoví jinak. Rozhodování kvalifikovanou většinou se navíc rozšířilo do oblastí legální migrace, justiční spolupráce v trestních věcech, policejní spolupráce atd. Nejdříve od 1. listopadu 2014 může dojít k zavedení nového systému hlasování kvalifikovanou většinou na základě dvojí většiny. Od té doby pak bude kvalifikovaná většina vymezena jako nejméně 55 % členů Rady (při počtu 27 členů to bude nejméně 15) zastupujících členské státy, které představují nejméně 65 % obyvatelstva Unie. V případě, kdy Rada EU nerozhodne na návrh Komise nebo vysokého představitele, se uplatní tzv. Velká kvalifikovaná většina, která bude vymezena jako nejméně 72 % členů Rady (při počtu 27 členů tedy 20) zastupujících členské státy, které představují nejméně 65 % obyvatelstva Unie. Do konce října 2014 bude nadále platit pro hlasování kvalifikovanou většinou systém vážených počtu vážených hlasů.¹⁰

Došlo tedy k přechodu na systém hlasování kvalifikovanou většinou v oblastech, kde se dříve používala jednomyslnost. Členské státy tedy nebudou mít možnost zamezit iniciativě, kterou si nepřejí. Od roku 2014 dojde k posílení hlasovací váhy větších států a menší státy budou v nevýhodě, protože větší význam bude mít stát s vyšším počtem obyvatel. Proto se například váha německého hlasu oproti českému skoro zdvojnásobí.¹¹

1.1.3 Rada EU a Evropská rada

Rada EU i Evropská rada jsou obě součástí institucionálního systému EU, kde má každá přesně vymezenou úlohu. Mnoho lidí Radu EU a Evropskou radu zaměňuje či spojuje, proto bych ráda poukázala na rozdíly mezi těmito dvěma odlišnými institucemi.

Evropská rada je Rada na nejvyšší politické úrovni. Jedná se o vrcholný politický kolektivní orgán EU založený v 70. letech 20. století. Úkolem Evropské rady je určovat směry, vyhledávat nová témata a řešit aktuální otázky. Cílem Rady EU je tyto aktivity realizovat. Evropská rada se schází nejméně dvakrát ročně, kde se většinou projednává stanovený plán tzv. Závěry předsednictví, který je vymezuujícím mandátem pro ostatní instituce. V jednání Evropské rady jde o dialog ne o hlasování, jak tomu je v

10 Změny v hlasování v Radě EU, Vláda České republiky [online] 2010. [cit. 2011-03-10] Dostupné z WWW. [Analýza dopadů Lisabonské smlouvy \(pdf, 537 kB\)](#) 9-10s

11 Změny v hlasování v Radě EU: Václav Klaus [online] 2010. [cit. 2011-03-10] Dostupný z WWW: <http://www.klaus.cz/clanky/583>

případě Rady EU. Účelem zasedání je prezentace společného postoje a shodnutí se na budoucích plánech. Jednání vede stálý předseda Evropské rady a jeho nezbytnými partnery je také předseda Komise, vysoký představitel Unie pro zahraniční a bezpečnostní politiku. Stálý předseda Evropské rady je volen na období dva a půl roku a jeho mandát může být dvakrát prodloužen.¹²

1.1.4 Rada EU a Komise¹³

Evropská Komise, instituce, která byla založena v 50. letech 20. století obdobně jako Rada EU a Evropský parlament. Jedná se o permanentní, kolektivní, nezávislý, nadnárodní orgán, jehož hlavním úkolem je střežit zájmy evropské integrace. Tím se Komise liší od Rady EU, která je strážkyně zájmů členských států. Mezi její pravomoce patří pravomoc výkonná, kde vykonává pravomoci, které jí Rada EU udělí k provedení právních aktů přijatých Radou EU, pravomoc zákonodárná, má výsadní právo iniciovat návrhy právních aktů EU, kontrolní pravomoc, kterou má vůči členským státům, zda dodržují evropské právo. Činnost Komise zabezpečuje Generální ředitelství a úřadů. Generální ředitelství je řízeno generálním ředitelem, který je odpovědný jednomu z komisařů.

Komise je složena z předsedy Komise, místopředsedy a pětadvaceti komisařů. Každý stát je zastoupen jedním komisařem. Předsedu schvaluje na funkční období pěti let Rada EU a Evropský parlament. Předseda má po svém boku pět místopředsedů, kteří mu jsou při výkonu jeho funkce nápomocni.

Činnost Rady a Komise je založena na úzké spolupráci. Komise, která zastává roli iniciátora evropské legislativy, předkládá své návrhy Radě EU a Evropskému parlamentu. Zástupci Komise by proto neměli chybět na zasedání Rady. Napomáhají totiž harmonizovat program a zastávají funkci koordinátorů agendy mezi jednotlivými integračními sektory. Komise, která má monopol na legislativní iniciativu a může stahovat a modifikovat své návrhy. Detailní znalost situace v Radě EU je pro Komisi velmi důležitá. Na základě toho může využít své pravomoci a zabránit tak případnému vetování nebo politickému vypětí.

12 Tichý a kol. op. cit., 145-147s.

13 Informace o Evropské komisi: Vláda České Republiky [online] 2005-2011. [cit. 2011-03-10] Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/109/sekce/zakladni-informace/>

1.1.5 Rada EU a Evropský parlament

Evropský parlament je jednou ze zakládajících institucí EU, který se vyvíjel společně s Komisí a Radou. Evropský parlament je zastupitelským sborem „lidu států sdružených ve Společenství“, jehož posláním je hájit zájmy obyvatel EU. Zastupuje občany EU prostřednictvím europoslanců, kteří jsou do své funkce voleni na dobu pěti let. Mezi jeho pravomoci patří pravomoc legislativní, rozpočtová (schvalování) a kontrolní. Kontrolní pravomoc má Evropský parlament vůči Evropské komisi a Radě EU. V případě Rady EU to znamená, že Parlamentu předkládá svůj program a poté výsledky.¹⁴ Role Evropského parlamentu byla po přijetí Lisabonské smlouvy značně posílena. Evropský parlament nyní rozhoduje společně s Radou EU v oblasti justiční spolupráce v trestních věcech a policejní spolupráce (s výjimkou operativní spolupráce), dále v provádění společné zemědělské politiky včetně společných organizací zemědělských trhů a společné rybářské politiky, v některých otázkách týkajících se volného pohybu osob, v oblasti vízové politiky a přistěhovalecké politiky a dalších.¹⁵

1.2 Předsednictví Evropské unie

Předsednictví Evropské unie je v současnosti jedno z nejaktuálnějších a nejprobíranějších témat. Předsednictví jako takové nepředstavuje žádný orgán, ale funkci respektive úřad či institut. Příčinou jeho existence je to, že Rada EU nedisponovala jiným prostředkem pro svou reprezentaci vůči ostatním institucím EU, tak vůči třetím zemím.

Předsednictví spočívá v tom, že jedna členská země předsedá po dobu šesti měsíců v Radě EU. Země se v předsedání pravidelně střídají, každý stát má proto možnost podle vlastní představy usměrňovat vývoj EU. Role předsednictví pro úřadující stát je velmi náročná. Předsedající stát musí zvládnout všechny funkce a úkoly, které tento mandát obnáší a navíc pokusit se prosadit národní zájmy. Pro předsedající stát se jedná nejen o prestiž, ale také o jedinečnou příležitost, jak svou zemi zviditelnit a vybudovat si příslušné postavení v EU.¹⁶

14 Tichý a kol. op. cit., 145-147s.

15 Změny v Evropském Parlamentu: Vláda České republiky [online] 2010.[cit. 2011-03-11] Dostupný z WWW. [Analýza dopadů Lisabonské smlouvy \(pdf, 537 kB\)](#) s.18,19.

16 Co je to předsednictví: Vláda České Republiky [online] 2005-2011. [cit. 2011-03-11] Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/810/sekce/co-je-to-predsednictvi/>

1.2.1 Vývoj předsednictví od 50. let až do přijetí Lisabonské smlouvy¹⁷

Předsednictví se vyvíjelo již od začátku evropské integrace. Zpočátku mu nebyla přikládána velká důležitost, protože význam předsednictví nespočíval ve větším úkolu než ukázat fungování politické rovnosti ve Společenství. Předsednictví nebylo po dlouhou dobu upraveno v primárních smlouvách a jeho principy a funkce byly zakládány pouze na politických dohodách a to až do přijetí Smlouvy o Evropské unii tzv. Maastrichtské smlouvy v roce 1992. Význam předsednictví začal nejvíce narůstat od 80. let 20. století a logicky po rozšíření o další členské státy. Nicméně, předsednictví prošlo řadou reforem, než se dostalo do té podoby, v jaké ho známe dnes.

Předsednictví bylo poprvé ošetřeno ve smlouvě o Evropském společenství uhlí a oceli z roku 1950, a to ve člancích 27. a 28. Články stanovují předsednictví jako tříměsíční a vykonání podle abecedy. Hlavním úkolem bylo svolávat jednání Rady EU a komunikovat jako mluvčí Rady EU s členskými státy na žádost Vysokého úřadu či členského státu. V roce 1952 byl přijat Prozatímní jednací řád Zvláštní rady ministrů, kde se blíže specifikují povinnosti předsednictví. Tyto povinnosti se omezují na přípravu jednání Rady EU a navrhování agendy jednání, podepisování zápisu z jednání Rady, oznamování výsledků oprávněným úředníkům.

Za první významnější změnu můžeme považovat změnu, kterou přinesly Římské smlouvy v roce 1957. Tyto smlouvy zdvojnásobily dobu mandátu předsednictví na šest měsíců. Jeho úkoly zůstaly stejné. Za hlavní úkol se považovalo vyjádření politické rovnosti států.

Podle Kanioka mělo předsednictví, na základně Prozatímního jednacího řádu Rady EHS, vykonávat především funkci reprezentanta Rady EU. Obdobně tomu bylo také v předsednictví EUROATOMu.

Ve Slučovacích smlouvách z roku 1965, kde došlo ke sloučení tří dosavadních Rad, byl mandát předsednictví ustanoven na šest měsíců, v pořadí podle abecedy, ale sled států byl taxativně uveden.

Od první poloviny 60. let 20. století začal význam předsednictví pomalu narůstat. Bylo za tím mnoho událostí, které se v této době odehrály. Došlo k přijetí

17 KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 16-37s.

Lucemburského kompromisu, Rada EU získala rozhodovací pravomoc a dominantní Komisi tak odsunula do pozadí, vzniklo EPS (Evropská politická spolupráce) a Evropská rada, ES bylo rozšířeno o Velkou Británii, Dánsko a Irsko. Bylo zřejmé, že je potřeba revize primárního práva a v něm definovat konkrétní povinnosti pro předsedající zemi. Vše však zůstalo na úrovni politických dohod.

V 70. letech 20. století byly velké snahy o reformu předsednictví. Jednou z nich, jak uvádí Kaniok, byla tzv. Tindemansova zpráva, která navrhovala např. prodloužit mandát z šesti měsíců na dvanáct. O další reformu se snažil tzv. Výbor tří mužů, kde byly ve stejnojmenné Zprávě poprvé komplexně vyznačeny úkoly předsednictví. Bohužel, žádný ze zmiňovaných návrhů na reformu nebyl v praxi zrealizován. Za přínos můžeme považovat vznik tzv. trojky, složené z předešlého, současného a následujícího předsednictví, která byla produktem Zprávy o evropské politické spolupráci během Britského předsednictví z roku 1981.

V červnu 1983 vznikla Slavnostní deklarace o Evropské unii, která vyžadovala posílení pozice předsednictví. Deklarace uložila Evropské radě podat zprávu Evropskému parlamentu po každém zasedání Rady Eu. Došlo tak k výraznému posílení vztahu mezi předsednictvím a Evropským parlamentem. Slavnostní deklarace uložila Evropské radě po každém svém jednání prezentovat prostřednictvím předsednictví zprávu Evropskému parlamentu. Předsednictví mělo tak podat zprávu Evropskému parlamentu minimálně jednou za svůj mandát. Ve Slavnostní deklaraci jsou poprvé přiznány předsednictví také jiné než jen organizační úkoly a to reprezentační v plné šíři, jak ke vztahu k ostatním institucím ES tak ke třetím zemím a také iniciační funkce, která předsednictví umožňovala utváření programu svého mandátu a získalo tak potenciál vůdce.

Další z reformních prvků obsahovala tzv. Doogova zpráva,¹⁸ kterou v roce 1983 předložil Spaakův výbor¹⁹, který vznikl na základě pověření Evropské rady. Zpráva navrhovala např. Zřízení stálého sekretariátu, který by byl předsednictví nápomocen a zajistil tak větší kontinuitu ve výkonu EPS. Velký význam pro předsednictví přineslo

18 Zpráva byla pojmenována podle předsedy Spaakova výboru, bývalého předsedy irské vlády J. Dooka

19 Spaakův výbor byl pojmenován podle belgického ministerského předsedy Paula-Henriho Spaaka. Do Spaakova výboru vyslal každý členský stát jednoho zástupce své vlády. Mezivládní ráz sestavování následného dokumentu způsobil, že jeho vyznění je plně komentářů či připomínek jednotlivých zástupců.

přijetí Jednotného evropského aktu (JEA), kde formou primárního práva došlo k uzákonění úkolů souvisejících s agendou EPS.

Neméně výrazná byla druhá polovina 80. let 20. století. V roce 1989 padla železná opona a ES se muselo vypořádat se sjednocením Německa. ES si vzalo za cíl vybudovat z postsocialistických států ekonomicky a politicky silné subjekty, které by později mohli vstoupit do ES. Další ambiciózní výzva bylo vytvoření společného trhu.

Podle Kanioka bylo přijetí Smlouvy o EU v roce 1992 v Maastrichtu pro celou evropskou integraci velkým zlomem. Do rámce primárního práva byla zahrnuta řada politických dohod a ambiciózních politik jako spolupráce justice a policie, společná bezpečnostní politika a ES se začala připravovat na masivní rozšíření o státy střední a východní Evropy. Ve vztahu k předsednictví přineslo přijetí Smlouvy o EU především rozšíření pole působnosti. Jednalo se o působení v Hospodářské měnové unii (HMU), v oblasti Justice a vnitra (JaV) a Společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP), která vznikla z původního EPS. V oblastech HMU a JaV mělo předsednictví hlavní komunikační funkci vůči Evropskému parlamentu, kterému mělo předávat zprávy. V oblasti SZBP byla předsednictví ponechána role mluvčího. Ve vztahu k Evropskému parlamentu to byla role mluvčího Rady EU, ve vztahu ke třetím zemím pak zastupovalo celou EU. Role předsednictví byla dále posílena zavedením spolurozhodovací procedury, kdy předsednictví musí najít shodu také s Evropským parlamentem.

V roce 1997 byla přijata Amsterodamská smlouva, která předsednictví přinesla vznik funkce Vysokého představitele SZBP, který měl předsednictví asistovat. Během druhé poloviny 90. let vznikala řada dalších návrhů na reformy předsednictví, žádný z nich ale zohledněn nebyl.

Úsilí o reformu vyvrcholilo přijetím Smlouvy z Nice v prosinci 2000. To nastínilo předsednictví nový směr. Byla zavedena opatření kvůli narůstajícímu počtu členských států a tím tak počtu kandidátů na předsednictví. Podle Smlouvy z Nice by se všechna zasedání ER měla konat v Bruselu pokud počet členů vzroste na 18.

Snaha o posílení kontinuity předsednictví se objevila v Závěrech summitu ER v Seville z června 2002. V nich bylo prohlášeno, že nastupující předsednictví by mělo mít možnost spolupracovat s úřadujícím předsednictvím na určitých jednáních. Tyto Závěry se promítly také v reformě Jednacího řádu Rady EU z roku 2002, podle které

měla předsednictví vykonávaná v jednom kalendářním roce předkládat Radě roční pracovní program.

Na konci 20. století se uskutečnil pokus o velmi radikální reformu primárního práva. Byl ustanoven nový formát revize primárního práva podle Deklarace z Laekenu.²⁰ Tato reforma sebou nesla Smlouvu na novou evropskou ústavu a představovala velmi radikální zásah do institucionální struktury EU. Ústavní smlouva nakonec členskými státy přijata nebyla, ale co se předsednictví týče, jednalo se o nejvýznamnější intervenci do principů a funkcí předsednictví.

Nicméně, obsah Ústavní smlouvy byl ve své většině převeden do Lisabonské smlouvy. Lisabonská smlouva (jinak také Smlouva o Evropské unii) byla úspěšně ratifikována všemi dvaceti sedmi státy 1. prosince 2009, změnila od základu principy, na nichž bylo založeno celé Společenství. Přijetí Lisabonské smlouvy přineslo značné změny v předsednictví.

Změna, která předsednictví v první řadě ovlivnila, bylo zavedení stálého předsedy Evropské rady. Ten předsedá zasedání Evropské rady, zastupuje EU jako její vrcholný představitel na summitech se třetími státy, zajišťuje vnější zastupování EU v záležitostech společné zahraniční a bezpečnostní politiky, aniž by byly dotčeny pravomoci vysokého představitele EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Stálý předseda je do svého mandátu volen Evropskou radou, na základě kvalifikované většiny, na dva a půl roku. Funkci stálého předsedy Evropské rady nyní vykonává Herman Van Rompuy. Díky těmto vymezeným úlohám stálého předsedy Evropské rady pak logicky ztrácí na významu úloha předsedy vlády či prezidenta státu vykonávajícího předsednictví, kterému tyto funkce náležely. Předseda vlády předsedající země však nadále zůstává zodpovědný za program a výsledky předsednictví své země.

Další změna, kterou přineslo přijetí Lisabonské smlouvy, a která ovlivnila předsednictví, bylo zavedení nové funkce vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (vysoký představitel). Byla tak nahrazena dosavadní funkce vysokého představitele pro Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku (SZBP),

²⁰ Evropská rada na zasedání v Laekenu 15. prosince 2001 přijala Deklaraci o budoucnosti Evropy, zvanou též Laekenská deklarace, podle níž se Evropská unie zavazuje, že se stane demokratičtější, průhlednější a efektivnější. Laekenská deklarace formuluje 60 cílových otázek k budoucnosti Evropské unie. V těchto otázkách jsou podrobně rozvedena čtyři hlavní témata: rozdělení a stanovení pravomocí, zjednodušení smluv, institucionální uspořádání a směřování k ústavě pro občany Evropy. Laekenskou deklarací byl svolán konvent, na kterém se sešly hlavní zainteresované subjekty, aby posoudily základní otázky budoucího vývoje Evropské unie a aby se v co největší šíři a co nejprůhlednějším způsobem připravily na příští mezivládní konferenci. Evropský konvent ukončil svou činnost 10. července 2003 předložením návrhu Smlouvy o založení Ústavy pro Evropu.

komisaře pro Vnější vztahy a předsedy Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy, resp. Její zahraničně-politické části. Vysoký představitel se stal také hlavou Evropské služby pro vnější činnost (ESVA). Je jmenován Evropskou radou velkou kvalifikovanou většinou a musí být schválen předsedou Komise a současně také Evropským parlamentem. Vysoký představitel jedná jménem Rady EU v politickém dialogu se třetími zeměmi na ministerské úrovni a nahradil tak funkci ministra zahraničních předsedající země.

Po přijetí Lisabonské smlouvy přišlo předsednictví o některé ze svých funkcí, zejména o post reprezentanta vůči ostatním institucím a vůči třetím zemím. Klasický rotační systém předsednictví zůstal zachován pro všechna složení Rady EU s výjimkou Rady pro zahraniční věci, které předsedá vysoký představitel.²¹

1.2.2 Principy a zásady předsednictví

Předsednictví bylo založeno na základě dvou principů a několika zásad, podle kterých se výkon předsednictví řídí.

- princip rotace

Princip rotace zajišťuje střídání členských států v úřadu předsednictví po půl roce. Rotační systém předsednictví vypovídá o tom, že si jsou členské státy rovni. O předsednické rotaci pojednávala už Smlouva o založení ESUO (1950), podle které se členské státy střídaly po třech měsících a podle vzestupného abecedního pořadí. Smlouvy o EHS a EUROATOMu (1957) navýšily dobu mandátu na šest měsíců. Kvůli neustálému rozšiřování o další státy, abecední pořadí rovnost zrovna nepřinášelo. V roce 1986, kdy přistoupilo Španělsko a Portugalsko, došlo k úpravě abecedního pravidla. Protože při sudém počtu členských zemí by jeden stát předsedal stále v jedné polovině roku, po vystřídání všech dvanácti států se v roce 1993 státy přeskupily tak, aby ti, co předsedali v první polovině roku, předsedali v té druhé. Tento systém však dlouho neplatil. Na summitu v prosinci v roce 1993 byl přijat nový systém, který upustil od abecedního pořadí a stanovil čtyři nové zásady, na základě kterých byl vypracován harmonogram předsednictví až do roku 2003.

²¹ Změny v předsednictví po přijetí Lisabonské smlouvy: Vláda České republiky [online] 2010.[cit. 2011-03-19] Dostupné z WWW. [Analýza dopadů Lisabonské smlouvy \(pdf, 537 kB\)](#)5,6,19s.

První zásadou rotačního systému je podle Kanioka²² adaptování nových států. Přestože některé státy zvládly vykonání funkce předsednictví krátce po vstupu ES jako např. Dánsko, některé státy si na vykonání předsednictví netroufily a požádaly o odložení jejich mandátu. Druhou zásadou bylo střídání menších a větších států, to proto, aby trojka zahrnovala vždy alespoň jeden velký stát.

Další zásadou bylo střídání dlouholetých států a států nových. Poslední zásadou bylo prostřídání států nových a států aktivních na poli SZBP. V roce 2005 byly sestaveny trojice platné od roku 2006. V roce 2007 byl harmonogram upraven po přistoupení Rumunska a Bulharska.

- Princip nestrannosti

Princip nestrannosti spočívá v tom, že předsedající stát je schopný identifikovat, ošetřit evropská témata, brát na vědomí návrhy a připomínky ostatních členů a spolupracovat s dalšími institucemi. Předsednictví je však často stranící a k neutralitě má daleko. Neutralita předsednictví je však podmínkou úspěšného výkonu mandátu. Za neformálního garanta nestranného předsednictví je z institucionálního pohledu považován generální sekretariát Rady EU, který navrhuje znění předsednických kompromisů. Většina předsednictví se na generální sekretariát Rady EU mohla spoléhat nejen v organizační funkci předsednictví.²³

1.2.3 Funkce a úkoly předsednictví

Předsednictví EU zastává hned několik důležitých funkcí, které musí předsedající stát během svého mandátu zvládnout. Mezi ty hlavní patří funkce:

- Reprezentanta

Před přijetím Lisabonské smlouvy, byl předsedající stát ten, kdo zastupoval EU navenek vůči třetím zemím a také Radu EU vůči ostatním institucím EU. O tuto funkci se však nyní předsedající stát dělí se stálým předsedou Evropské rady a s vysokým představitelem

- Manažera

Další velmi důležitá funkce je funkce manažera Rady EU. Jedná se především o administraci a řízení jednání schůzí Rady EU. Je to právě předsednictví, které svolává Radu EU, určuje agendu, která se bude projednávat, podepisuje záznam z jednání.

²² Kaniok: *Předsednictví Rady EU*, op. cit., 38-40s.

²³ Kaniok: *Předsednictví Rady EU*, op. cit., 40-41s.

Reprezentanti úřadujícího státu vedou jednání COREPERu a pracovních skupin, určují časový rozvrh zasedání. Dále plní funkci vyjednávací, kdy se snaží o dosažení všeobecně přijatelného kompromisu uvnitř Rady EU.

- Určování priorit

Důležitým úkolem je určovat priority agendy EU. Každé předsednictví má svůj vlastní půlroční prioritní program. Ten musí být v souladu s osmnáctiměsíčním programem trojice předsednictví a v neposlední řadě předsedající stát prosazuje preference a národní zájmy své země.²⁴

1.2.4 Priority předsednictví a tzv. trojka

Jak už vyplývá z názvu této podkapitoly, předsednictví si musí stanovit priority pro dané období. V rámci kontinuity jednotlivých předsednictví se vypracovává osmnáctiměsíční program priorit pro tři po sobě následující předsednictví. Jedná se tedy o tzv. trojici států, které spolu navzájem spolupracují. Není možné si stanovit jakékoli cíle. Státy musí vycházet z aktuální situace a problémů EU. Tento společný program vypracovávají státy společně s Komisí a musí být připraven minimálně jeden měsíc před začátkem období, na který se vztahuje. Na posledním zasedání, před začátkem nového funkčního období, musí být program schválen Radou pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy (GAERC). Poprvé byl tento systém trojky aplikován v roce 2006 na předsednictví Německa, Portugalska a Slovinska. Česká republika, která předsedala v roce 2009, sdílela osmnáctiměsíční program s Francií a Švédskem a Španělsko v roce 2010 se Švédskem a Belgií.²⁵

Vedle společného programu si každá země stanovuje vlastní priority, kterých hodlá během svého mandátu dosáhnout. Tento program priorit předkládá Radě EU a Evropskému parlamentu na začátku svého funkčního období a následně pak podává Evropskému parlamentu zprávu o výsledcích předsednictví. Priority, které si předsedající země stanoví, musí být samozřejmě kompatibilní s osmnáctiměsíčním programem trojky.

24 Funkce předsednictví: Ministerstvo vnitra [online] 2005. [cit. 2011-03-20] Dostupný z WWW.

<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/eunie/predsed.html>

25 Priority předsednictví a Trojka: Vláda České Republiky [online] 2005-2011. [2011-03-21] Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/810/sekce/co-je-to-predsednictvi/>

2 Česká republika v čele EU

V předchozí, poměrně rozsáhlé kapitole, jsem nastínila, jak se institut předsednictví postupně vyvíjel společně s EU a v jaké podobě se nachází nyní. V této a následující kapitole, bych se ráda dostala k poněkud praktičtějším pojetí zvoleného tématu a to jak probíhalo nejprve české předsednictví a poté španělské.

Česká republika (ČR) započala své historicky první předsednictví v Radě EU 1. ledna 2009. Po Slovinsku byla teprve druhým „novým“ evropským státem v této funkci. V čele českého předsednictví stál nyní již bývalý předseda vlády Mirek Topolánek a později byl vystřídán Janem Fischerem. V době, kdy ČR převzalo šestiměsíční mandát předsednictví, Evropa musela čelit dopadům globální finanční krize a na scéně se nečekaně vyskytly problémy jako rusko-ukrajinský spor o dodávku plynu, konflikt v Gaze nebo komplikace na české politické scéně.

2.1 Přípravy

Česká republika, která institutu předsednictví šéfovala poprvé, nebrala přípravy na lehkou váhu. Bylo potřeba zajistit celý výkon, jak po finanční, personální, logistické, bezpečnostní, tak po komunikační a koordinační stránce. Proběhla různá školení státních úředníků a diplomatů a bylo také posíleno stálé zastoupení v Bruselu. ČR si naplánovala na šest měsíců sedm summitů, dvě zasedání Evropské rady, čtrnáct neformálních zasedání ministrů na území ČR, čtyřicet různých zasedání formace Rady EU. Celkem tedy přes tři tisíce politických a kulturních akcí. ČR se na tuto historickou událost začala připravovat už v roce 2006. Osmnáctiměsíční program trojky tvořila ČR společně s Francií a Švédskem. Mezi jejich hlavní priority, které byly předloženy Radě EU 16. června 2008, patřily změna klimatu, přehodnocení výdajů a zdrojů, zajištění z hlediska životního prostředí udržitelné energie, prosazování konkurenceschopnosti EU, udržitelný rozvoj, rozšiřování EU, přezkum společné zemědělské politiky a další. ČR si pro své předsednictví zvolila motto „Evropa bez bariér“. Toto symbolické motto mělo politický a historický charakter. Rok 2009 byl totiž ve znamení výročí jako dvacet let od pádu železné opony a pět let od největšího rozšíření EU. Motto mělo také vyjadřovat, že Evropa je otevřena světu, bez vnitřních ekonomických, hodnotových

a kulturních bariér pro občany, ekonomické subjekty a podnikatele. Klíčovými tématy ČR tedy byly ekonomika, energetika a Evropská unie ve světě, neboli Tři E.

- **Ekonomika**

Chtě nechtě ČR neměla příliš možností při výběru své hlavní priority. Finanční krize si vyžadovala určitá protikrizová opatření a hlavně bylo důležité pokusit se najít způsob jak takové další možné krizi předejít. Hlavním cílem ČR bylo zabránit prohlubování krize a znovuoživit hospodářský růst unijních ekonomik a to prostřednictvím Evropského plánu hospodářské obnovy, který byl přijat Evropskou radou v prosinci 2008. O nutné reformě finančního systému, která by zabránila opakování krize, jednala EU na dubnovém summitu G-20 v Londýně. Přesto že ekonomická situace byla vážná, ČR kladla důraz na rozvoj lidského kapitálu prostřednictvím vzdělávání. Šlo především o odstraňování zbylých bariér na vnitřním trhu.

- **Energetika**

Během českého předsednictví byla další z ústředních otázek EU ochrana klimatu po roce 2012. Cílem této priority předsednictví bylo v návaznosti na klimaticko-energetický balíček²⁶ budovat cestu k dosažení mezinárodního konsensu o tom jak celosvětově čelit klimatické změně. Celoevropskou snahou bylo dosáhnout větší teritoriální diverzifikace dodavatelů, rozmanitější využívání zdrojů, posílení obnovitelných zdrojů a vytvoření jednotného trhu energií, umožňující solidaritu v krizových situacích. Celkově snížit energetickou náročnost ekonomiky a energetické dopady na životní prostředí na celosvětové úrovni. ČR pokračovala v naznačených liniích francouzského předsednictví v řešení oblasti úspory energie, substituce dovážených a fosilních paliv. Důležitým bodem byla také snaha o stabilizaci vztahů s hlavními zahraničními dodavateli energetických zdrojů.

- **Evropská unie ve světě**

V této prioritě se ČR zaměřovala na transatlantické vztahy, jejichž vrcholem byl summit s USA v Praze. Dále byla pozornost věnována přípravám Východního partnerství a boji proti mezinárodnímu terorismu. České předsednictví se v rámci Evropské politiky sousedství zaměřovalo na zlepšování vztahů mezi partnerskými zeměmi. Předmětem zájmu byl též i blízkovýchodní mírový proces. Ostatní cíle, které předsednictví

26 Ten schválila Evropská rada v roce 2007 a na který navazuje Třetí energetický balíček.

nezahrnulo do svých hlavních tří priorit, byly podpora rozšiřování EU o oblast západního Balkánu.²⁷

2.1.1 Výchozí podmínky z hlediska domácí politické scény

Atmosféra na domácí politické scéně České republiky před začátkem předsednictví byla více než napjatá. Od parlamentních voleb z roku 1996 ČR trpěla existencí slabých vlád, která v Poslanecké sněmovně nedosahovala dostatečné většiny. Poslední volby před předsednictvím proběhly v roce 2006, kdy vyhrála pravicová ODS, ale ČSSD a KSČM (levostředové a levicové strany) získaly stejný počet křesel jako ODS a KDU-ČSL (pravicové a pravostředové strany). Hledání řešení trvalo několik měsíců, kdy docházelo k několika návrhům na koalice, na žádné z nich se ale politické strany nebyly schopni dohodnout. V září 2006 vznikla menšinová vláda ODS, která však nezískala 3. října důvěru Poslanecké sněmovny. Václav Klaus pověřil předsedu neúspěšné vlády Mirka Topolánka o sestavení vlády po druhé. Topolánek svou druhou vládu sestavil na základě trojkoalice ODS, KDU-ČSL a SZ. Opoziční strana ČSSD se nijak netajila svým nenávisným postojem vůči ODS a předseda strany Jiří Paroubek sdělil, že vláda bude cílem opozičních útoků také během předsednictví. Pozice vlády byla ještě více oslabena, když těsně před zahájením předsednictví v listopadu 2008 ČSSD vyhrála krajské i senátní volby.

Dalšími obavami byla osoba Václava Klause, označovaného jako euroskeptika a kritika nynějšího pojetí evropské integrace. Český prezident na začátku předsednictví poukazoval, jak malý význam má výkon předsednictví. Čímž dával najevo, že nebude brát na reputaci ČR zřetel, což podle některých deníků Českou republiku poškodilo ještě dříve, než předsednictví vůbec začalo.²⁸

2.2 Průběh

Česká republika musela během svého mandátu čelit mnohým překážkám, skandálům na domácí scéně a nešťastným výrokům českých politiků. Českou republiku ještě před začátkem předsednictví pronásledovaly obavy ostatních členských států o schopnosti zvládnutí výkonu tohoto postu a nedůvěra v české politiky označované jako

27 Pracovní program českého předsednictví: Vláda ČR [online] 2009. [cit. 2011-04-09] Dostupný z WWW: [Pracovní program českého předsednictví](#) (pdf, 324 kB)

28 KANIOK, Petr. *České předsednictví Rady EU: Most přes minulost*. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2010. 102-104s.

euroskeptiky. Podmínky do začátku mu stěžovaly politické roztržky na domácí politické scéně a následující souhra zahraničních krizí.

2.2.1 Zahraniční politika

Česká republika by si asi začátek svého předsednictví představovala o něco „ružověji“. Totiž hned 3. ledna musela diplomaticky čelit krizi na Blízkém východě. Regionu, kterému příliš pozornosti věnovat nechtěla. Konflikt v pásmu Gazy však propukl už na konci roku 2008, bylo proto zřejmé, že napětí mezi Izraelem a Palestinou bude dříve či později gradovat. Problémy na Blízkém východě jsou pro EU tradiční komplikovanou agendou, je to dáno tím, že politické reprezentace členských zemí nemají vůči Izraeli sjednocený politický postoj. Tehdejší Topolánkuv kabinet byl součástí proizraelského křídla. Bohužel, vyjádření tiskového mluvčího českého předsednictví Jiřího F. Potužníka, že pro ČR je vstup pozemních vojsk Izraele bráno jako defenzivní a ne ofenzivní, bylo vážné zahraniční faux pas.²⁹ Ukázalo se, že nepřesné vyjádření byla chyba tiskového mluvčího, který přiznal, že si špatně ověřil informace. Jeho výrokem bylo předsednictví poškozeno nejen v konkrétní politické problematice, ale také z pohledu zpochybnění organizační a kompetenční úrovně předsednictví. Do Izraele odletěl tým vyjednávačů vedený ministrem zahraniční Karlem Schwarzenbergem. Ve stejnou dobu vedl vyjednávání v Izraeli také Nicolas Sarkozy, jehož tým byl ve finále úspěšnější než mise EU. Nicméně Sarkozyho aktivita byla brána jako nedostatečné respektování českého předsednictví.³⁰

Paralelně s konfliktem v Gaze musela ČR řešit také rusko-ukrajinský spor o dodávky zemního plynu, který eskaloval tím, že 3. ledna ruský energetický gigant Gazprom zastavil dodávky plynu pro Ukrajinu, kvůli dluhu ukrajinského monopolního distributora ropy a zemního plynu Naftogaz, převyšující 2 mld. dolarů a taky proto, že se obě firmy na konci roku 2008 nedohodly na navýšení ceny plynu a tranzitního poplatku pro Evropu na rok 2009. ČR se z počátku do sporu dvou firem nechtěla míchat, ale vzhledem k tomu, že odříznutí od dodávek plynu zasáhlo bezprostředně většinu států EU, musela začít jednat. Následovala série jednání s ruskými a ukrajinskými představiteli a 8. ledna se podařilo dospět k dohodě mezi Ruskem

29 Vyjádření mluvčího předsednictví ČR: Mediapoc [online] 2006-2011. [cit. 2011-04-11] Dostupný z WWW: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/politika/mluvci-pro-eu-potuznik-udelal-chybu-a-nabidl-rezignaci_98722.html

30 Kaniok: *České předsednictví Rady EU*, Op. cit., 145-147s.

a Ukrajinou. Dodávky zemního plynu byly ale obnoveny až následující týden. Celý spor si vysloužil přívlastek „mediální“ válka, protože krizi doprovázely záměrně zkreslené informace z obou stran, kdy se oba státy snažily přesvědčit své evropské odběratele o oprávněnosti svého jednání a prostřednictvím sdělovacích prostředků svalovaly vinu jeden na druhého.^{31,32}

Lednovými krizemi hektická část předsednictví skončila. Z hlediska zahraniční politiky následovalo jednání států G20 v Londýně a schůzka Severoatlantické aliance ve Štrasburku, dále v německém Baden Badenu a Kehl. Mezi jednu z nejdůležitějších událostí se určitě může považovat summit s USA, kdy Evropu poprvé navštívil nový americký prezident Barak Obama. Vrcholné jednání pro změnu předcházela výrok Mirka Topolánka o tom, že hospodářská politika USA je „cestou do pekel“, v souvislosti se stimulováním ekonomiky masivní finanční podporou. To se samozřejmě setkalo se zahraniční kritikou, obzvláště s plánovanou návštěvou Obamy. Jednání s USA se uskutečnilo 5. dubna v Praze a proběhlo v celku hladce. Význam summitu byl spíše symbolický a podstatné výsledky nepřinesl, což se od něj ani nečekalo. Přesto hlavy jednotlivých států EU jednaly s USA o opatřeních proti klimatickým změnám a o bezpečnostních otázkách také s ohledem na narůstající nebezpečí jaderného ozbrojení ze strany Iránu a Severní Koreje.^{33,34}

Klíčovou událostí českého předsednictví v oblasti zahraniční politiky byl květnový summit Východního partnerství pořádaný v Praze. Východní partnerství je odpovědí Arménie, Ázerbájdžánu, Běloruska, Gruzie, Moldavska a Ukrajiny na přání vybudování užších vztahů s EU, jehož hlavním cílem je vytvoření podmínek pro politické sblížení a hospodářskou integraci mezi EU a šesti zmíněnými státy. Výsledkem summitu bylo přijetí deklarace, čímž bylo Východní partnerství oficiálně zahájeno za účasti dvaceti sedmi států EU a šesti již zmíněných.³⁵

Den po summitu Východního partnerství se uskutečnil summit „Jižní koridor – Nová hedvábná stezka“ pořádaný opět v Praze za účasti ČR, Evropské komise a zemí Jižního koridoru, což jsou Ázerbájdžán, Gruzie, Turecko a Egypt. Výstupem jednání

31 Kaniok: *České předsednictví Rady EU*, Op. cit., 147s.

32 Plynová krize: Vláda České republiky [online] 2005-2011. [cit. 2011-04-11] Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/46/11211/clanek/dve-kola-rusko-ukrajinske-plynove-krize-2009/>

33 Summit s USA: Vláda ČR [online] 2010. [cit. 2011-04-12] Dostupný z WWW: <http://www.vlada.cz/assets/bulletin-10.pdf>

34 Kaniok: *České předsednictví Rady EU*, Op. cit., 147-148s.

35 Východní partnerství: Ministerstvo zahraničních věcí [online][cit. 2011-04-12] Dostupný z WWW: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/vychodni_partnerstvi.html

byla tzv. Pražská deklarace, obsahující závazky k učinění konkrétních kroků v oblasti energetické spolupráce v rámci Jižního koridoru.³⁶

Mezi další uskutečněná vrcholná jednání patří summit s Ruskem, který se konal v Chabarovsku, Čínou v Hanoji, Japonskem a Korejskou republikou, která pokračovala setkáním ministrů ASEM³⁷, ASEAN³⁸ - EU a EU – státy Perského zálivu. Dále se jednalo s Kanadou, Afghánistánem, Pákistánem, Kubou, proběhlo setkání skupiny Rio.³⁹

2.2.2 Tři E

Velká pozornost byla upírána na prioritní oblast Třech E a to jak ze strany EU tak ČR. Ve všech třech prioritách bylo předsednictví velmi aktivní, což mi bohužel neumožňuje uvést veškerou agendu, kterou se ČR během předsednictví zabývala.

ČR se podařilo pokročit v provádění Evropského plánu hospodářské obnovy, který je považován za hlavní nástroj pro návrat k ekonomické prosperitě. V souvislosti s globální krizí došlo k dohodě o příspěvku členských států EU k navýšení zdrojů Mezinárodního měnového fondu formou půjčky až do výše 75 miliard eur. Také bylo dohodnuto zdvojnásobení limitu nástroje EU na pomoc platebním bilancím členských států mimo eurozónu z dvaceti pěti na padesát miliard eur. Na pomoc finančním trhům byla předsednictvím přijata nařízení o ratingových agenturách, směrnice Solventnost II a směrnice o kapitálových požadavcích. Tyto položky měly tak přispět k větší transparentnosti a stabilitě finančních trhů EU. Na národní úrovni členské státy schválily fiskální opatření, jejichž prostřednictvím bylo spolu s automatickými stabilizátory na podporu ekonomiky EU v letech 2009 – 2010 vynaloženo přes pět procent celkového HDP. V oblasti konkurenceschopnosti předsednictví dojednalo celou řadu položek různého charakteru, od automobilového průmyslu až po aplikaci pesticidů. Mezi ty hlavní přijaté patřila např. Nařízení o požadavcích pro schvalování typu motorových vozidel ohledně obecné bezpečnosti nebo směrnice o strojních zařízeních pro aplikaci pesticidů a mnohé další.^{40,41}

36 Kaniok: *České předsednictví Rady EU*, Op. cit., 148s.

37 ASEM je multilaterální komunikační proces mezi vládními představiteli 47 zemí Asie a Evropy

38 Sdružení států jihovýchodní Asie

39 Skupina Rio sdružuje celkem 23 států zemi Latinské Ameriky a Karibské oblasti

40 ČECH, František. *Předsednictví v radě EU - české předsednictví EU 2009*. [s.l.] : [s.n.], 2010. 38-40s.

41 Kaniok: *České předsednictví Rady EU*. Op. cit., 128-130s

V energetické prioritě se za největší úspěch považuje přijetí třetího energetického balíčku, jehož úkolem je přispět k větší míře integrace, liberalizace a regionální spolupráce na energetickém trhu. Obsahuje řadu legislativních aktů v oblasti energetiky jako např. Směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou či nařízení o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám. Dalším důležitým tématem byla energetická hospodárnost, kde ČR projednávala směrnice o označování domácích spotřebičů a pneumatik energetickými štítky a směrnicí o zvyšování energetické účinnosti budov. U těchto směrnic se však nepovedlo dosáhnout dohody v Radě EU.

Lednová rusko-ukrajinská krize o dodávky ruského zemního plynu do Evropy byla vzhledem k velmi vážné situaci v některých členských státech skutečnou zkouškou jednoty a solidarity EU. S cílem omezit negativní dopady v případě opakování podobné krizové situace se předsednictví v souladu se svým programem také zaměřilo na kroky posilující ve středně a dlouhodobém horizontu energetickou bezpečnost celé EU. Financování konkrétních projektů na podporu energetické bezpečnosti bylo posíleno rozhodnutím jarní Evropské rady, která v reakci na plynovou krizi schválila vynaložení téměř čtyř miliard eur na projekty v této oblasti.⁴²

Ve zbývajícím třetím „E“ českého předsednictví neboli Evropské unie ve světě jsem již zmínila nejdůležitější události, které se konaly během českého předsednictví, v předchozí podkapitole Zahraniční politika.

2.2.3 Sociální politika

V sociální politice kladlo české předsednictví důraz na politiku pro lidská práva, na které se aktivně podílel ministr pro lidská práva a rovné příležitosti Michael Kocáb. Předsednictví dokázalo připravit průlomové závěry Rady EU v oblasti integrace Romů a též závěry týkající se diskriminace starších mužů a žen a závěry odborných konferencí v oblastech práv dětí, starších osob a rovných příležitostí pro ženy a muže.⁴³

V únoru proběhlo v Praze přípravné setkání k vytvoření integrované platformy pro romskou inkluzi a jeho závěry se staly podkladem pro společné závěry rady EU EPSCO pro společnou politiku romské integrace v EU. Integrace Romů je obecně řečeno problémové téma, proto tato platforma našla odezvu i v ostatních členských

42 Kaniok: *České předsednictví Rady EU*, Op. cit. 133s.

43 KOCÁB, Michael. *Předsednictví v Radě EU: v oblasti lidských práv a rovných příležitostí*. Praha: Úřad vlády české republiky, 2009. 5s.

zemích. Předsednictví touto politikou přispělo ke koordinaci a usnadnění vzniku integračních politik na národní úrovni v zemích EU a usnadnění sdílení příkladů dobré praxe na úrovni státní správy, NNO a mezinárodních organizací zabývajících se romskými záležitostmi se záměrem umožnit politikům na národní i mezinárodní úrovni nastavovat obecné politiky týkající se integrace tak, aby co nejvíce zohlednily principy navržené Platfromou.⁴⁴

2.2.4 Ostatní záležitosti

Významným tématem první poloviny roku 2009 byl osud Lisabonské smlouvy. Předsednictví hledalo konkrétní řešení, které by zohledňovalo obavy Irů, které vyjádřili v zamítavém referendu o Lisabonské smlouvě v červnu 2008, a umožnila dokončit ratifikační proces v EU. Po téměř půlročním vyjednávání došlo ke schválení balíku tzv. Irských záruk na zasedání Evropské rady v červnu 2009, který zahrnuje práva pracujících, sociální politiku, jednostranné prohlášení Irska týkající se jeho tradiční politiky vojenské neutrality, oblast práva na život, rodiny a vzdělání, zdanění a bezpečnosti a obrany.

Rozšiřování EU byla pro ČR důležitou oblastí. Zaměřila na dosažení určitého pokroku v přístupových jednání s Chorvatskem. K tomu, ale nedošlo kvůli sporu na Chorvatsko – slovinských hranicích, který se nepodařilo vyřešit. Dále zprostředkovalo předání přihlášky Černé Hory k posouzení Komisi a přijalo také přihlášku ke členství ze strany Albánie. Předsednictví jednalo se strategickým spojencem Tureckem, kde usilovalo o otevření nových kapitol a o pokrok v kapitolách Energetika a Daně.⁴⁵

44 Kocáb, op cit., 39-40s.

45 Lisabonská smlouva a rozšiřování EU: Vláda ČR [online] 2009. [cit. 2011-04-17] Dostupný z WWW: <http://eu2009.cz/cz/czech-presidency/programme-and-priorities/achievements/zavery-predsednictvi-24391/>

3 Španělsko v čele EU

Španělsko přebralo 1. ledna 2010 pomyslnou štafetu předsednického lídra v Radě EU již po čtvrté⁴⁶ v řadě, nyní v čele s předsedou vlády Josém Luisem Rodríguezem Zapaterem. Do začátku nemělo však úplně nejlepší výchozí podmínky pro šesti měsíční výkon mandátu. Po přijetí Lisabonu bylo Španělsko první, které okusilo změny v podobě začlenění stálého předsedy Evropské rady Hermana Vay Rompuy a vysoké představitelky unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Catherine Asthon, se kterými se předseda vlády musel dělit o koordinační funkci předsednictví. Renovaci také podstoupila Komise a Parlament. Předsednictví nenapomohla ani přetrvávající finanční krize, která je ve Španělsku více než znatelná, což se projevuje nejen 20% nezaměstnaností, kterou trpí.

3.1 Přípravy

Španělsko se o předsednické přípravy dělilo s Belgií a Maďarskem, se kterými vypracovalo osmnáctiměsíční program, který byl přijat 7. prosince 2009 na zasedání Rady. Předsednické trio si tak stanovilo společný program priorit s tím, že každá země má v rámci společného programu svůj partikulární. Trio vzalo na vědomí současnou ekonomickou situaci v EU a své priority ubíralo tímto směrem. Další společnou prioritou byla implementace Lisabonské smlouvy. Nejednalo se o nijak lehký cíl, nová Smlouva o EU sice teoreticky hezky vypadala, ale o fungování v praxi panovaly jisté pochyby.

Španělsko si naplánovalo na šest měsíců více než tři sta setkání, která se konala na různých místech Španělska a pak další tisíce schůzek, které se konaly v Bruselu a Lucemburku.⁴⁷

Muselo se připravit na organizaci jarního zasedání Rady EU, několika summitů, zasedání každé z devíti formací Rady EU, setkání se třetími zeměmi na ministerské úrovni, zasedání COREPERu. Nejedná se o lehký úkol docílit toho, aby vše šlo hladce podle plánu a bez komplikací. Španělsko proto svou úlohu nepodcenilo a vše začalo

46 Španělsko poprvé předsedalo v Radě EU v první polovině roku 1989, poté ve druhé polovině roku 1995 a po třetí v první polovině roku 2002.

47 Trio s Belgií a Maďarskem: EU2010 [online].[cit. 2011-03-23] Dostupný z WWW: <http://www.eu2010.es/export/sites/presidencia/es/presidencia/presidenciaespanola/calendario/index.html>

s velkým předstihem. Jedněm z hlavních a pozornosti nejvíce přitahovaným úkolům patřilo vytyčení politických priorit.

Španělsko stanovilo své hlavní témata podle aktuálních událostí odehrávajících se uvnitř i za hranicemi EU. Mezi čtyři hlavní priority španělského předsednictví patřily:

- Hospodářská rekuperace a boj proti nezaměstnanosti
- Naplňování Lisabonské smlouvy
- Posílení EU role ve světě
- Občané

Vzhledem k ekonomické situaci Španělska, kde panuje stále hluboká krize a nezaměstnanost dosahuje dvaceti procent, nebylo překvapením, že si jako svou hlavní prioritu zvolilo ekonomickou a hospodářskou oblast. Jeho cílem bylo vytvořit evropský společný strategický plán v boji proti krizi. Tato oblast zahrnovala dále vytvoření nových pracovních míst, inovace, udržení vysoké úrovně sociální ochrany, podporu v boji proti změně klimatu a sociální agendy.⁴⁸

Zvolení druhé hlavní priority bylo také více než zřejmé. Jednalo se o komplexní a efektivní naplňování Lisabonské smlouvy. Španělský státní tajemník pro evropské záležitosti López Garrido ve svém projevu při představování politického programu Španělska ujistil, že předsednictví nebude v žádném případě zastíňovat roli nového stálého předsedy Evropské rady a vysoké představitelky. Naopak budou jejich pozice posilovat.⁴⁹

Ve své třetí hlavní prioritě si Španělsko vytyčilo hned několik cílů. Účelem této priority bylo především posílení Unie jako rozhodujícího politického aktéra vůči globalizaci a jako dynamického aktéra v podpoře stability a rozvoje. Španělsko si na své šestiměsíční „vládnutí“ naplánovalo celou řadu summitů. Zaměřilo se na styky s Latinskou Amerikou a Karibikem, proběhl summit s Kanadou, Ruskem, vůbec první summit s Marokem. V neposlední řadě se Španělsko chtělo zaměřit na zaoceánské vztahy. Chtělo navázat na své předchozí předsednictví a založit zaoceánskou agendu 21. století. Jednalo se o další fázi již platné zaoceánské agendy přijaté během španělského předsednictví v roce 1995.

48 Priority Španělského předsednictví: EU2010 [online]. [cit. 2011-03-23] Dostupný z WWW: <http://www.eu2010.es/export/sites/presidencia/es/presidencia/programapol/index.html>

49 Priority Španělského předsednictví: EU-Media s.r.o. [online] 2004-2011. [cit. 2011-03-23] Dostupný z WWW: <http://www.euractiv.cz/evropske-institute/clanek/spanelske-predsednictvi-eu-hodla-vytvorit-precedenty-006836>

Poslední prioritou jak Španěle nazvali, byla „občané“, v níž se jednalo o posílení sociální agendy. Španělsko navrhlo vytvořit tzv. přímou demokracii neboli zapojení občanů EU do tvorby její legislativy v rámci přiblížení občanům dění v EU. Do této priority Španěle také zahrnuli boj proti genderovému násilí, kde iniciovali založení instituce pro řešení tohoto problému a dále podpořilo Stockholmský program,⁵⁰ který byl vymezen na období 2010 – 2014.

Mezi ostatní plány mimo hlavní priority patřilo konečné připojení Chorvatska a možná evropská perspektiva na západním Balkáně se zaměřením se na Srbsko a zhodnocením situace v Bosně a Hercegovině.⁵¹

3.1.1 Výchozí podmínky z hlediska domácí politiky

Již podruhé⁵² za sebou se v březnových volbách 2008 stala vládní stranou Španělská socialistická dělnická strana (PSOE), v čele s José Luisem Rodríguezem Zapaterem. PSOE se opět podařilo porazit největší opoziční Lidovou stranu (PP), vedenou Marianem Rajoyem. Byla to tedy PSOE, která vládla během španělského čtvrtého předsednictví.

Důležitým faktem bylo, že dvě nejvýznamnější strany, PSOE a PP, podepsali v listopadu 2009 dohodu o příměří během předsednictví. Tu dále podepsali také další významné španělské strany jako Konvergence a jednota (CIU) a Baskická národní strana (PNV).⁵³

3.2 Průběh

Jak jsem již zmínila, Španělsko nemělo pro své čtvrté předsednictví nejlepší výchozí podmínky. Během svého mandátu se potýkalo s problémy, z nichž některé byly řešitelné a jiné nikoli. I přes nepříznivé podmínky se snažilo plnit vytyčené cíle, ačkoli některé z nich se později ukázaly jako příliš ambiciózní.

50 Tzv. Stockholmský program, který byl představen pod vedením švédského předsednictví, vymezil na dané období politiku EU v oblasti justice a vnitra, konkrétně spolupráci v oblasti policie, cel, trestního a občanského práva, azylu, migrace, vízové problematiky.

51 Priority Španělského předsednictví: Presidencia española 2010: [online] [cit. 2011-03-23] Retos en una nueva Unión Europea Real Instituto Elcano CEU – Instituto Universitario de Estudios Europeos Fundación Alternativas Depósito legal/ PDF, 23,24 pág. Dostupný z WWW: [http://www.falternativas.org/la-fundacion/documentos/libros-e-informes/\(offset\)/4](http://www.falternativas.org/la-fundacion/documentos/libros-e-informes/(offset)/4)

52 Poprvé byl Zapatero předsedou vlády v roce 2004

53 Dohoda mezi politickými stranami před začátkem předsednictví: El confidencial [online] 2009. [cit. 2011-03-23] Dostupný z WWW: <http://www.elconfidencial.com/espana/pp-psoe-acuerdo-presidencia-europea-20091125.html>

3.2.1 Hospodářská politika

Jedním z hlavních témat byla finanční a hospodářská krize. Ta dále vyústila v krizi společné měny, která souvisela s eskalací problému Řecka. V tomto tématu se španělské předsednictví neangažovalo tak, jak by se od něj očekávalo. To bylo zapříčiněno tím, že předseda vlády José Luis Rodríguez Zapatero měl dost problémů na domácí scéně, kde musel řešit dvacetiprocentní nezaměstnanost a 9 % deficit HDP, což je oproti jiným velkým ekonomikám značně vysoké číslo⁵⁴. Přesto však Zapatero usiloval o prosazování nástrojů v boji proti krizi a jejímu předejití a to v podobě prosazení vzniku Evropského výboru pro systémová rizika (ESRB), která by měla varovat před příchodem další finanční krize. Tato instituce byla již schválena ministry financí v prosinci 2009 a v září 2010 nakonec i Evropským parlamentem. Španělsko se však setkalo s nejednou kritikou europoslanců o prosazování této instituce a hlasování o jejím přijetí nebylo zcela jednohlasné⁵⁵.

Překonání krize je však jen krátkodobou prioritou, bylo potřeba zaměřit se na dlouhodobější cíle. Tím se dostávám ke dlouho projednávané strategii 2020, jejíž konzultace byla spuštěna už v listopadu 2009. Jejím cílem bylo vytvořit více pracovních míst a zlepšit životní úroveň. Ze strategie vyplývá, že Evropa je schopna inteligentního a udržitelného růstu, který podporuje způsob, jak vytvořit nová pracovní místa a našim společnostem ukázat směr, kterým se mají ubírat.⁵⁶ Této strategii se Španělsko během svého předsednictví v rámci unijních priorit věnovalo a plně tak podpořilo její spuštění. Strategie „Evropa 2020“ byla nakonec schválena 17. června 2010 Evropskou radou.⁵⁷

Španělsko se během šesti měsíců svého předsednictví neustále snažilo přispívat v boji proti krizi. Prosazovalo nástroje pro finanční stabilitu, posílilo nový rámce Paktu o stabilitě a růstu, zveřejnilo zátěžové testy evropských bank. Dále usilovalo o vytvoření nového regulačního rámce finančních trhů.⁵⁸

54 Ekonomická situace Španělska: CzechTrade [online] 1997-2011. [cit. 2011-03-24] Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/spanelsko/spanelsko-vyvoj-ekonomika-obchod/1000541/59025/>

55 Opatření proti krizi: EU-Media s.r.o. [online] 2004-2011. [cit. 2011-03-24] Dostupný z WWW: <http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/spanelsko-chce-dalsi-krizi-predchazet-peclivym-dohledem-006931>

56 Strategie Evropa 2020: European Union [online] 1995-2011. [cit. 2011-03-24] Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_CS_ACT_part1_v1.pdf

57 Strategie Evropa 2020 byla schválena 17. června 2010: Media s.r.o. [online] 2004-2011 [cit. 2011-03-24] Dostupný z WWW: <http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/link-dossier/strategie-evropa-2020-000066>

58 Pokroky v hospodářské politice: Universidad de Salamanca [online] 2009. [cit. 2011-03-24] Dostupný z WWW: http://cde.usal.es/IV_Presidencia_UE.pdf

3.2.2 Lisabonská smlouva

Pokud jde o prioritu implementace Lisabonské smlouvy, tak předsednictví plně podporovalo nové funkce, tedy předsedu Evropské rady Hermana Von Rampuyho a Vysokou představitelku pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Catherine Asthnon. Premiér nepředstavoval žádnou překážku při předávání kompetencí na nové představitele, stejně tak jako nyní již bývalý ministr zahraničních věcí Miguel Ángel Moratinos, jenž plně spolupracoval s Catherine Asthnon.⁵⁹

3.2.3 Zahraniční politika

Začátkem března proběhl v Granadě důležitý summit s Marokem. To, že pro místo konání byla vybrána zrovna Granada, nebylo náhodou, neboť Granada jako historické centrum Andalusie nese bohaté prvky arabské kultury. Byl to vůbec první summit mezi EU a středomořskou zemí, první vrcholné setkání s arabskou zemí a první summit po ratifikaci Lisabonské smlouvy. EU byla zastoupena Hermanem Van Rompuy, Joséman Manuelem Durão Barrosem a předsednictví José Luisem Rodrigužem Zapaterem. Marocké království zastupoval předseda vlády Abbas el Fassi. Summit byl vyvrcholením období intenzivních vztahů mezi EU a Marokem, které začaly vstoupením v platnost Asociační dohody v březnu 2000, a byly posíleny v podobě akčního plánu v rámci Evropské politiky sousedství z roku 2005 a přijetím dokumentu o tzv. Posílení statusu z 2008. Obě strany ukázaly intenzivní proces dialogu, který zahrnoval politickou, hospodářskou a sociální oblast a byl tak odrazem úsilí obou stran specifikovat jejich sdružení. Cílem setkání bylo prohloubení vztahů mezi oběma stranami Středomoří. Dlouhodobým cílem je přeměnit tuto oblast na stabilní, bezpečnou a prosperitní a přiblížit tak Maroko co nejbližší EU, posílením modernizace politiky, ekonomické liberalizace a sociální soudržnosti. EU si cení spolupráce s Marokem, protože pro Evropu představuje významného partnera v oblasti terorismu, nelegální migrace a obchodu.^{60,61}

59 Priorita Implementace Lisabonské smlouvy: Evropská unie [online] 2004-2011 [cit. 2011-03-26] Dostupný z WWW: <http://www.consilium.europa.eu/showFocus.aspx?lang=CS&focusID=494>

60 Summit s Marokem: Ministerstvo zahraničních věcí [online]. [cit. 2011-03-26] Dostupný z WWW: http://www.mzv.cz/representation_brussels/cz/udalosti_a_media/eu_se_poprve_na_vrcholne_urovni_setka_s.htm

61 Summit s Marokem: Evropská unie [online] 2004-2011 [cit. 2011-03-26] Dostupný z WWW: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/es/er/113286.pdf

Dalším vrcholným setkání byl summit s Kanadou, konaný v Bruselu 5. května. Mezi probíranými tématy kromě boje s dopady hospodářské a finanční krize, změnami klimatu či problematikou na šíření jaderných zbraní se řešila také vízová povinnost pro Českou republiku, Rumunsko a Bulharsko. EU projevilo své dlouhotrvající znepokojení nad tímto problémem a žádalo Kanadu, aby tuto povinnost co nejdříve zrušila. Bohužel na vrcholném setkání k tomuto kroku nedošlo. Kanadský premiér Stephen Harper neurčil datum ani podmínky pro jejich zrušení. Uvedl však, že víza budou moci být zrušena s chystanou novelizací kanadské azylové legislativy.^{62,63}

V květnu se v Madridu uskutečnil summit s Latinskou Amerikou a Karibikem, konaný každé dva roky. Tématem summitu byly dohody na liberalizaci obchodu a zrušení dovozních cel se Střední Amerikou a obnovením obchodní spolupráce EU a Mercosuru.⁶⁴ Podle vysoké představitelky Catherine Asthon byla Asociační dohoda se Střední Amerikou konkrétním příkladem dlouhotrvající vazbou mezi Střední Amerikou a EU. EU dále pomůže prohloubit evropský dialog a posílit evropskou přítomnost ve Střední Americe, kde už je nyní hlavním partnerem a investorem.⁶⁵ Úspěchem setkání tedy bylo podepsání obchodní dohody s některými státy Střední Ameriky, která by měla přispět k uvolnění obchodování s průmyslovými produkty

Summitu se zúčastnil i český prezident Václav Klaus, který oproti ostatním zástupcům měl na toto téma spíše negativní názor. Podle Václava Klause se setkání ubíralo tak trochu levicovým směrem, kde francouzský prezident Sarkozy i španělský předseda vlády Zapatero např. mluvili o „změně paradigmatu“ - od trhů ke koordinaci a regulaci. Tyto návrhy mimo jiné ignorovala prezidentka Kostariky Laura Chinchilla, a sdělila, že Kostarika nechce žádnou pomoc, ale svobodný trh a volný obchod.⁶⁶ Přesto si však vrcholné setkání uchovalo optimistický tón, státy se dohodly na odstranění všech forem protekcionismu a navíc na posílení spolupráce v oblastech migrace a potírání obchodu s narkotiky.

62 Summit s Kanadou: Vláda České Republiky [online] 2005-2011.[cit. 2011-03-26] Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/8463/16618/clanek/monitoring-vyvoje-udalosti-v-eu-21-4--20-5-2010/>

63 Summit s Kanadou: Evropská unie [online] 1998-2011.[cit. 2011-03-26] Dostupný z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:081E:0064:0066:CS:PDF>

64 Mezi země skupiny Mercosur patří Argentina, Brazílie, Paraguay a Uruguay a uvažuje se o přistoupení Venezuely.

65 Hodnocení Summitu s Latinskou Amerikou Catherine Asthon: Evropská unie [online] 1995-2011.[cit. 2011-03-26] Dostupný z WWW: <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=687>

66 Václav Klaus se zúčastnil summitu s Latinskou Amerikou: Václav Klaus [online] 2010.[cit. 2011-03-27] Dostupný z WWW: <http://www.klaus.cz/clanky/2599>

Během španělského předsednictví proběhlo i několik summitů konaných za hranicemi EU. V Torontu zasedaly země G20, kde EU zastupovali Barroso a Van Rompuy a kam bylo Španělsko v zastoupení Zapatera přizváno jako host, neboť nepatří mezi členy G20 ani mezi země s ekonomickým potenciálem. Mezi hlavní témata summitu patřila reforma finančního sektoru, strategie světového obchodu a růstu a program pobídek. Zástupci členských zemí se tak dohodli na společném globálním opatření v boji proti krizi, podnikli kroky k obnovení důvěry v trhy a přijali opatření na posílení finanční regulace. Španělský předseda vlády přijel do Toronta se záměrem prezentovat fondy pojištění vkladů, obhájit plán na urychlení redukce státního deficitu a na splnění požadavků fiskální konsolidace EU.⁶⁷

Další vrcholná setkání za hranicemi EU proběhla v jihoruském městě Rostovu nad Donem, kde Rusko překvapilo svou změnou zahraniční politiky vůči EU a v japonském Tokiu⁶⁸, kde se řešila tradiční témata jako zahraniční a bezpečnostní politika, boj proti finanční krizi, klimatické změny, dodržování lidských práv a Blízkovýchodní mírový proces.⁶⁹

V oblasti zahraniční politika, která spadá do třetí priority, Španělsko zaznamenalo určité neúspěchy, neboť se mu nepodařilo uskutečnit dva naplánované summity, konkrétně tedy summit s USA a Unií pro Středomoří.

Zrušení summitu s USA bylo pro Španělsko velkým zklamáním. Setkání s americkým prezidentem Barakem Obamou mělo být vrcholem španělského předsednictví. V únoru Obama oznámil, že se v květnu nezúčastní summitu v Madridu. Podle analytiků stojí za tímto rozhodnutím to, že se chce americký prezident soustředit na domácí politiku, které se poslední rok příliš nevěnoval. Dalším možným důvodem nekonání může být nejasné rozdělení rolí v EU, kdy není pro Američany lehké rozpoznat, kdo EU v mezinárodních jednáních zastupuje.⁷⁰ Zapatero se s americkým prezidentem alespoň setkal na National Prayer Breakfast ve Washingtonu a na setkání OSN v New Yorku.

67 Setkání G20: Senado de la república [online][cit. 2011-03-27] Dostupný z WWW: http://www.senado.gob.mx/internacionales/assets/docs/sitios/Cumbre_G-20.pdf

68 Summit s Ruskem: Asociace pro mezinárodní otázky [online] 2011 [cit. 2011-03-27] Dostupný z WWW: <http://www.amo.cz/publikace/vztahy-eu--rusko-po-summitu-business-as-usual.html>

69 Summit s Japonskem: Evropská unie [online] 2004-2011 [cit. 2011-03-29] Dostupný z WWW: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/er/114063.pdf

70 Zrušený summit s USA: Media s.r.o. [online] 2004-2011 [cit. 2011-03-30] Dostupný z WWW: <http://www.euractiv.cz/vnejsi-vztahy/clanek/eu-zrusila-kvetnovy-summit-s-usa-007049>

Druhý zrušený summit, setkání Unie pro Středomoří (UFM), bylo naplánované na červen, tedy na konec španělského předsednictví. UFM byla založena roku 2008 na summitu v Paříži v rámci Barcelonského procesu, který byl zahájen v roce 1995, a do kterého je zahrnuto EU a dalších dvanáct států z oblasti středomoří. Spolupráce spočívá především v politické, hospodářské, finanční, společenské a kulturní oblasti a od roku 2005 také v migrační.⁷¹ Jedním ze stanovených cílů bylo vytvořit do roku 2010 oblast volného obchodu mezi EU a Středomořím a mezi středomořskými státy navzájem.

Význam tohoto partnerství spočíval ve schopnosti zahrnout do spolupráce všechny státy středomoří, tedy i Sýrii, Libanon, Jordánsko, ale také Izrael a Palestinu.⁷² Jak je jistě zřejmé, dlouhodobě řešený mírový proces na Blízkém východě neumožňuje kompletní spolupráci mezi všemi členskými státy UFM. Bylo proto překvapující, když dnes již bývalý zaminir Morratinos přesvědčoval veřejnost o tom, že se zasedání UFM, které se mělo konat v místě sídla UFM v Barceloně, uskuteční i za účasti vysokých izraelských a arabských představitelů. Morratinos nechtěl do poslední chvíle připustit nereálnost svých představ a summit byl zrušen až na poslední chvíli se sdělením předsedy vlády, že jak všichni vědí, je tato oblast pro EU velmi problematická a bude lepší summit odložit na listopad. Bohužel v listopadu, již po skončení španělského předsednictví, probíhal scénář úplně stejně jako v červnu a summit byl nakonec zrušen.^{73,74}

Španělské předsednictví provázelo i několik nečekaných problémů v podobě výbuchu vulkánu Eyjafjallajökul na Islandu, který velmi zkomplikoval leteckou dopravu a zemětřesení na Haiti a v Chile, na které předsednictví reagovalo významným úsilím o spolupráci a projevy solidarity v koordinaci s Komisí, členskými státy a vysokou představitelkou. Na konci předsednictví byla hlavní pozornost věnována unijním debatám o izraelsko-palestinském konfliktu konkrétně o uvolnění blokády v pásmu Gazy.⁷⁵

71 Zrušený summit Unie pro Středomoří: Media s.r.o. [online] 2004-2011.[cit. 2011-03-30] Dostupný z WWW: <http://www.euractiv.cz/vnejsi-vztahy/link-dossier/evropska-politika-sousedstvi-000048>

72 Význam Unie pro Středomoří Europeum [online] 2010-2011.[cit. 2011-03-30] Dostupný z WWW: http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=751

73 Zrušený summit s Unii pro Středomoří: Pagina 13[online] 2010. [cit. 2011-03-31] Dostupný z WWW: http://eleuropeo.es/news/article/un_mar_de_silencio/

74 Vyjádření ke zrušení summitu s Unii pro Středomoří: Evropský parlament [online] 2010. [cit. 2011-03-31] Dostupný z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20100706+ITEM-004+DOC+XML+V0//CS>

75 Blokáda v Gaze: Ministerstvo zahraničních věcí [online][cit. 2011-03-31] Dostupný z WWW: [http://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/archivy/z_medii/dopad_blokady_gazy_na_zivot_obycejnych\\$2548.htm?l?action=setMonth&year=2007&month=10](http://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/archivy/z_medii/dopad_blokady_gazy_na_zivot_obycejnych$2548.htm?l?action=setMonth&year=2007&month=10)

3.2.4 Sociální politika

V sociální oblasti Španělsko podniklo kroky k zahájení občanské iniciativy, tak jak si to vzalo za cíl ve své poslední prioritě. Jednomyslně byl schválen mandát pro členství EU v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a dále byla vytvořena evropská observatoř a prosazena směrnice o evropském ochranném příkazu pro oběti násilí páchaného na ženách.

Rovněž byl schválen akční plán na dodržení Stockholmského programu v roce 2010 a strategie vnitřní bezpečnosti. Španělsko provedlo první zhodnocení Evropského paktu o přistěhovalectví a azylu. Byla přijata nová nařízení o dárcovství a transplantacích orgánů a dále směrnice o přes hraniční zdravotní péči.⁷⁶

3.2.5 Ostatní záležitosti

Španělsko se také angažovalo v rozšiřování EU. Během svého mandátu pokročilo v procesu vyjednávání s Chorvatskem, ale přestože se tři kapitoly uzavřely, dalších pět se otevřelo. Španělsko připojení tedy nedokončilo, jak si předem naplánovalo.

Španělsko zahájilo další jednání s Tureckem a byl obnoven proces vyjednávání se Srbskem o dohodě o stabilizaci a přidružení. Na poslední den předsednictví 30. června Španělsko dokonce svolalo mezinárodní konferenci, kde se řešila otázka o jednání s Islandem.⁷⁷

76 Oblst sociální politiky – vyjádření: Evropský parlament [online] 2010. [cit. 2011-03-31] Dostupný z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20100706+ITEM-004+DOC+XML+V0//CS>

77 Vyjádření k rozšiřování EU: Evropský parlament [online] 2010. [cit. 2011-03-31] Dostupný z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20100706+ITEM-004+DOC+XML+V0//CS>

4 Komparativní analýza

V této závěrečné kapitole se pokusím objektivně a reálně zhodnotit a poté porovnat nejdříve Českou republiku a Španělsko z všeobecného hlediska a poté jejich předsednictví v Radě EU.

4.1 Všeobecná komparace

Španělsko a Česká republika jsou dva státy, které se od sebe liší ve všech možných směrech - geograficky, historicky, ekonomicky, kulturně. Tyto dvě země spojuje fakt, že leží na stejném kontinentě a jsou členy Evropské unie. Přesto existují rysy, které mají obě země společné.

Jedním ze základních rozdílů je státní zřízení obou států. Španělsko je parlamentní konstituční monarchie, celým názvem Španělské království, v čele s králem Juanem Carlosem I, a Česká republika je, jak už vyplývá názvu, republikou, v čele s prezidentem Václavem Klausem. Česká republika je členěna do čtrnácti krajů a Španělsko do devatenácti autonomních oblastí.

Co se týče náboženského vyznání, tak v České republice převažují ateisté, kteří tvoří až 60%, necelých 30% se hlásí k římsko-katolické církvi, ostatní vyznání tvoří 3% a nespecifikované devět procent. Naproti tomu Španělsko je velmi nábožensky založenou zemí. K římsko-katolické církvi se hlásí až 94% a zbylých 6% tvoří ostatní vyznání

Oba státy mají různé složení obyvatelstva. Českou republiku tvoří z 90% Češi, Moravané 4%, Slováci 2% a skupina ostatních tvoří 4%. Ve Španělsku zastupují kromě Španělů, tvořící 73%, už podstatněji menšinu Katalánci, kteří mají 18% podíl na celkové španělské populaci. Dalšími menšinami jsou Baskové, kteří tvoří 2,5% a a Galicijci 6%.^{78,79}

Ve Španělsku je oficiálním jazykem španělština, označovaná jako kastilská španělština, vedle ní ale existují další úřední jazyky jako katalánština, baskičtina,

78 Základní informace o Španělsku: Vláda České republiky [online] 2005-2011. [cit. 2011-04-25] Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/556/sekce/zakladni-informace/>

79 Základní informace o České republice: Vláda České republiky [online] 2005-2011. [cit. 2011-04-25] Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/562/sekce/zakladni-informace/>

galicijština a další jazyky, které sice nemají úřední charakter, ale jsou chráněny zákony v regionech, kde se užívají jako např. aragonština, extremadurština.⁸⁰

V případě České republiky je úředním jazykem pouze čeština, ačkoli se vyskytují její různé formy v podobě nářečí, jako tomu je např. na Moravě.

4.1.1 Politický systém

Jak jsem již uvedla, Španělsko je parlamentní konstituční monarchií v čele s králem. Hlavní funkcí krále je reprezentovat stát navenek. Může svolávat a rozpouštět parlament, schvalovat a vyhlašovat zákony a je velitelem ozbrojených sil. Španělsko má dvoukomorový parlament, skládá se z Poslanecké sněmovny a Senátu. Vedle národního parlamentu existuje devatenáct autonomních parlamentů se širokými pravomocemi. Výkonná moc je svěřena vládě, v jejímž čele stojí předseda vlády, ten může být zastoupen králem nebo parlamentem. Vlastní autonomní vládu mají také všechny autonomní oblasti a města. Španělský politický systém je tedy velmi decentralizovaný.⁸¹

Česká republika, jejímž státním zřízením je republika, má také dvoukomorový parlament složený z Poslanecké sněmovny a Senátu. V tomto případě se ale jedná o centralizovaný stát. Česká republika má na rozdíl od Španělska pouze jeden Parlament a jednu Vládu. Hlavou státu je prezident, který má především funkci reprezentační, dále je vrchním velitelem ozbrojených sil, sjednává a ratifikuje mezinárodní smlouvy a má jmenovací a odvolávací funkci aj.⁸²

V případě obou zemí je v čele předsednictví předseda vlády, který za něj přímo zodpovídá. Českou republiku může na vrcholných mezinárodních setkáních zastoupit prezident. Stejně tomu je i ve Španělsku. Král se může účastnit mezinárodních setkání, ale v poslední době mu to komplikuje jeho zdravotní stav. V obou případech, jak český prezident, tak španělský král, jako hlavy států nejsou pro funkci předsednictví příliš podstatné. To, že Česká republika a Španělsko mají každý odlišný politický systém, nemělo na předsednictví téměř žádný vliv.

80 Jazyková struktura: Wikimedia [online] 2011. [cit. 2011-05-13] Dostupný z WWW:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0pan%C4%9Blsko>

81 Politický systém Španělska: Czech Trade [online] 1997-2011. [cit. 2011-04-27] Dostupný z WWW: _

<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/spanelsko-vnitropoliticka-charakteristika/2/1000541/#sec2>

82 Politický systém České republiky: Ministerstvo zahraničních věcí [online][cit. 2011-04-27] Dostupný z WWW: _

<http://www.czech.cz/cz/88070-politicky-system-ceske-republiky>

4.1.2 „Malý a velký“ - středoevropský a západoevropský

Jak už napovídá nadpis jedná se nejen o rozlohou malý a velký stát. Španělsko je přímořský stát, zabírající 4/5 Pyrenejského poloostrova, s rozlohou 504 782 km². Česká republika je naproti tomu vnitrozemský stát s rozlohou pouze 78 864 km². Španělské území je tedy šestkrát větší než území České republiky. Dalším rozdílem je, že Španělsko bylo v minulosti koloniální velmocí, která měla své kolonie takřka po celém světě.

Větší rozloha státu je stále brána jako výhoda. Španělsko jako velká země má více obyvatel, větší zásobu surovin, vyšší HDP, momentálně ale značně vysokou nezaměstnanost. Vysoký počet obyvatel mu zajišťuje vyšší počet hlasů v Radě EU a Evropském parlamentu než České republice jako malému státu. Na větší státy se také kladou vyšší nároky ve výkonu předsednictví. Od menších států se neočekávají velké ambice, jako tomu bývá u větších států a počítá se s podporou evropských institucí. Některé malé země dokonce zvládly vykonat funkci předsednictví kvalitněji než ty velké.

Dalším faktem je, že Španělsko se řadí do západní Evropy, přestože geograficky se jedná o jihozápadní stát, a Česká republika do střední, což naznačuje že, Česká republika je zemí bývalého Východního bloku a Španělsko vyspělou západoevropskou zemí. Oba státy si jsou však podobné ve skutečnosti, že na určitý časový úsek byly pod nadvládou režimu, který zabraňoval jejich vývoji. V případě Španělska to byla diktatura Francisca Franca a v České republice komunistický režim. Španělsku se podařilo obnovit demokracii v roce 1975 a České republice až v roce 1989. O celých čtrnáct let dříve se Španělsko vzpamatovalo a zařadilo se mezi ostatní vyspělé západoevropské státy. Přes veškerý hospodářský úpadek v době komunistického režimu se Česká republika také zařadila do skupiny zemí s vyspělým hospodářstvím, jen tomu bylo o něco déle.

4.1.3 „Starý a nový“

Dalo by se říci, že Česká republika je relativně novým členem EU a Španělsko relativně starým. Přestože nepatří mezi zakladatelské státy, je v Unii už od roku 1986, kdy třetí vlnou přistoupilo spolu s Portugalskem. Česká republika přistoupila až v roce 2004 pátou vlnou s dalšími osmi státy východní Evropy a Maltou a Kyprem.

Španělsko si tak budovalo pozici v EU podstatně déle, je členem eurozóny od roku 1999 a Radě EU předsedalo už čtyřikrát. Naproti tomu Česká republika už sice není úplným „nováčkem“ v Unii, ale její možnosti v orgánech EU stále nejsou srovnatelné s dlouholetými zkušenostmi prvních patnácti členů. Česká republika předsedala Radě EU poprvé v roce 2009. Byla to velká zkouška pro malý postkomunistický stát, zda se mu podaří obstát v roli vůdce EU.

4.2 Komparace předsednictví

Objektivně porovnat obě předsednictví není lehké, zvláště když jejich chod byl do jisté míry ovlivňován jejich výchozí situací a nepříznivými podmínkami, které v té době panovaly. Jak Španělsko, tak Česká republika se snažili udělat vše proto, aby jejich předsednictví dopadla co nejlépe. Nicméně jejich ohlasy nebyly vždy kladné. Španělské předsednictví bylo označováno za šedé, nemastné, neslané či neviditelné⁸³. České předsednictví bylo naproti tomu vidět až moc a ne vždy v těch nejlepších situacích. České předsednictví by se dalo označit za „peprné“, v negativním slova smyslu.

4.2.1 „Před a po“ Lisabonu

To, že Česká republika vykonala předsednictví před přijetím Lisabonské smlouvy a Španělsko se už muselo potýkat se změnami, které přinesla, je jedním ze základních rozdílů obou předsednictví. Česká republika měla pole působnosti sama pro sebe, kdežto Španělsko se o něj dělilo s novými funkcemi stálého předsedy Evropské rady a vysokého představitele Unie pro zahraniční otázky a bezpečnostní politiku, se kterými sdílelo reprezentační funkci EU a řízení summitů.

4.2.2 Přípravy a plnění priorit

Jak Španělsko, tak Česká republika se na svou funkci dopředu dobře připravily. Španělsko již mělo s organizací předsednictví větší zkušenosti, nicméně Česká republika svou roli nepodcenila. Oba státy vytvořily výbory pro organizaci předsednictví, zvolily si logo, podílely se na přípravě a plnění osmnáctiměsíčního programu své trojky a stanovily vlastní priority. V přípravách hodnotím obě

83 Názory na Španělské předsednictví: Evropský parlament [online] [cit. 2011-04-27] Dostupný z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20100706+ITEM-004+DOC+XML+V0//CS>

předsednictví kladně, i když mám výhrady ke španělskému přehnanému očekávání od svého čtvrtého předsednictví v době vážné hospodářské krize.

Porovná-li stanovené priority obou zemí, tak Česká republika si zvolila hlavní priority tři a Španělsko čtyři, o něco ambicióznější. Náročné cíle si vytyčilo především v oblasti hospodářské politiky. Přesto byly jejich priority v něčem podobné. Oba státy řešily hospodářskou krizi, i když mezi předsednictvími byla roční prodleva. Postup v boji proti krizi byl také podobný, jak Španělsko, tak Česká republika se snažily co nejvíce přispět k hospodářské rekuperaci EU a najít řešení, jak takové krizi předejít ale jak se ukázalo, obě předsednictví byla kritizována za to, že toto téma neřešila dostatečně.⁸⁴ České předsednictví za to kritizoval zejména Nicolas Sarkozy. České republice vytykal, že není členem eurozóny a že tudíž nemůže řešit finanční krizi za celou EU.⁸⁵

Další společnou prioritou byla EU ve světě. Během španělského předsednictví bylo naplánováno dvanáct summitů se třetími zeměmi, z toho dva byly zrušeny. Naproti tomu Česká republika si naplánovala summitů devět a všechny se jí podařilo uskutečnit, navíc k tomu přidala jeden neplánovaný s USA. To, že byl zrušen summit EU – USA během španělského předsednictví, za to Španělé nemohli, ale neuskutečnění setkání UFM považují za ryze chybu Španělů. Podle mého názoru si Španělé „ukousli velkého sousta“, když si „brousili zuby“ na vyřešení problémů, které s sebou nese blízkovýchodní konflikt, který se nepodařilo vyřešit ani během deseti let fungování Barcelonského procesu. Proto si myslím, že Česká republika byla v této prioritě o něco úspěšnější.

Společným rysem obou předsednictví byla Lisabonská smlouva, ačkoli se s ní každý stát potýkal jinak. Česká republika musela řešit nepřijetí Lisabonské smlouvy některými členskými státy, mezi které sama patřila a Španělsko ji poté mělo zahrnuto ve svých hlavních prioritách jako její plnohodnotné naplňování.

V ostatních prioritách si obě předsednictví vedli slušně. V energetice, která byla součástí Tří T, se českému předsednictví podařilo přijmout třetí energetický balíček a kromě toho bylo úspěšné i v dopravě, kde byl přijat silniční balíček. Španělsko ve své prioritě „Občané“ bylo neméně úspěšné. Byl schválen mandát pro členství EU

84 Kritika španělského předsednictví v oblasti hospodářské politiky: Evropský parlament [online] [cit. 2011-04-27] Dostupný z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20100706+ITEM-004+DOC+XML+V0//CS>

85 Kritika českého předsednictví Nicolasem Sarkozim za nedostatečné řešení ekonomické krize: POTUŽNÍK, Jiří F. Mirek Topolánek -Sto dní v čele Evropy. Praha, WWA photo s.r.o, 2009. 25s.

v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a akční plán na dodržení Stockholmského programu v roce 2010 a strategie vnitřní bezpečnosti.

V rozšiřování EU byla obě předsednictví velmi aktivní. O dojednání podmínek pro přijetí Chorvatska jednala už Česká republika, bohužel ani o rok později se nepodařilo Španělsku dotáhnout tento proces do konce a připojení Chorvatska bylo opět odloženo. Stejně tak jednaly oba státy o přistoupení Turecka.

4.2.3 Řešení nečekaných problémů

Během obou předsednictví nastaly situace, se kterými se dopředu nepočítalo. Jednalo se o problémy vnější, jako byla plynová krize, nepokoje na Blízkém východě, výbuch sopky na Islandu, fiskální krize v Řecku nebo zemětřesení na Haiti, obě předsednictví se snažila co nejdříve najít vhodná řešení a podniknout správné kroky. Obě si v těchto situacích vedla obstojně.

Další nečekaný problém, tentokrát však vnitřní, a pro Českou republiku dosti zásadní, bylo vyslovení nedůvěry vládě Mirka Topolánka, a jak média ráda označovala, došlo k pádu české vlády. Přitom se podle mého názoru nejedná o nevšední věc. Vlády padají i v jiných státech a nesetkaly se s takovou nevolí, jako tomu bylo v případě České republiky. Nicméně vyslovení nedůvěry nepřišlo ve vhodnou dobu a předsednictví zásadně oslabilo. Česká republika se stala terčem kritiky ostatních členských států a domácí politika se ukázala jako nezralá, když nedokázala nadřadit své úkoly na mezinárodním poli nad domácími spory a žabomyšími válkami.

Prezident jmenoval 8. května 2009 úřednickou vládu v čele s premiérem Janem Fischerem, který v předsednictví pokračoval. V těchto kritických momentech se projevila vysoká úroveň české administrativy, která se dokázala rychle aklimatizovat v novém prostředí. Nová vláda byla dokonce oceněna za vedení červnového summitu EU prezidentem Nicolasem Sarkozym a Angelou Merkelovou. Premiér Jan Fischer i ministr zahraničních věcí Jan Kohout přistupovali k celé věci s nadhledem a zvládli předsednictví úspěšně dotáhnout do konce. Úřednický kabinet byl dokonce hodnocen lépe než vláda předchozí.⁸⁶

Přesto byla Česká republika velmi kritizována za to, že dopustila výměnu vlády během předsednictví. Většina členských států se shodla na tom, že výměna vlády české předsednictví vážně poškodila. Podle mého názoru pád vlády poškodil spíše reputaci

⁸⁶ Čech, op. cit., 48s.

České republiky než samotný výkon předsednictví. Na základě informací ústního rázu během neformálních rozhovorů s pracovníky českého velvyslanectví v Madridu, je mi známo, že během českého předsednictví, zejména tedy po pádu vlády, se ve španělských médiích objevovaly zprávy o tom, jak je české předsednictví katastrofální, a že teprve to španělské bude tím historicky nejúspěšnějším.

Ve Španělsku se vláda dohodla s opoziční stranou na „složení zbraní“ během předsednictví, čímž se vyvarovala podobné situaci, v jaké se ocitla Česká republika. Touto dohodou Španělsko ukázalo, jaký význam má pro něj předsednictví a že dokáže nadřadit zájmy celého Španělska nad zájmy jednotlivých politických stran. Tento krok byl od Španělů chytrý, je dobré poučit se od chyb, které udělala předešlá předsednictví. Přesto se domnívám, že šlo spíše o nutnost uzavřít příměří s opoziční stranou, jelikož Španělsko si nemohlo dovolit dopustit se stejné chyby jako Česká republika, když ji za to tak tvrdě kritizovalo.

4.2.4 Náklady

Po finanční stránce by se logicky předpokládalo, že Španělsko jako větší země, bude mít vyšší náklady na předsednictví, jak tomu u větších zemí bývá. Nicméně opak je pravdou. Českou republiku stálo předsednictví o jednu miliardu korun více než Španělsko. Celkové náklady České republiky byly 3,43 miliard korun, což je v přepočtu přibližně 86 milionů eur.⁸⁷ Celkové náklady Španělska byly 62 milionů eur, v přepočtu 2,48 miliardy korun.⁸⁸

Španělsko ale počítalo se sumou podstatně větší. Jeho plánový rozpočet na první semestr roku 2010 byl 90 milionů eur. Španělsku se podařilo ušetřit jednu třetinu plánovaného rozpočtu. Hlavním důvodem nižších nákladů bylo zrušení dvou naplánovaných summitů. Přesto vezmeme-li v potaz, že by Španělsko utratilo podle plánu 90 milionů eur v porovnání s 86 miliony eur, které utratila Česká republika, je suma 90 milionů eur stále nízká. Průměrné náklady na předsednictví menších států jako je Slovinsko, Rakousko či Finsko bylo v rozmezí 65 až 85 milionů eur. Česká republika se do toho rozmezí sotva vešla. Naproti tomu náklady Španělska na předsednictví byly v porovnání s podobně velkou zemí např. s Francií skoro třikrát nižší.

87 Náklady českého předsednictví: Česká televize [online] 2011.[cit. 2011-04-28] Dostupný z [WWW://www.ct24.cz/domaci/87199-ceske-predsednictvi-eu-stalo-skoro-3-5-miliardy/](http://www.ct24.cz/domaci/87199-ceske-predsednictvi-eu-stalo-skoro-3-5-miliardy/)

88 Náklady španělského předsednictví: Hispa Vista [online] 2011.[cit. 2011-04-28] Dostupný z WWW: <http://globedia.com/espana-ahorro-euros-presidencia-europea>

Z porovnání obou cifer vyplývá, že Španělsko jako velká země utratila za své předsednictví poměrně málo a Česká republika jako malý stát naopak poměrně dost. Ráda bych porovнала konkrétní financování jednotlivých aktivit, počty konaných jednání, zaměstnance a důležitá čísla v obou předsednictvích, bohužel obě předsednictví vyčíslila odlišná fakta, proto jsem nemohla porovnat více než celkové náklady na předsednictví.

4.2.5 Entropa versus Travesías

Každý předsedající stát na začátku předsednictví umělecky vyzdobí sídlo Rady EU v Bruselu. Česká republika tím pověřila umělce Davida Černého, který v lednu 2009 představil výtvarné dílo Entropa. Jednalo se o sarkastickou kontroverzní plastiku všech členských států vyobrazených tak, co je pro ně podle Davida Černého typické. Plastika místo obdivu vzbudila spíše pohoršení. Nejvíce se dílo dotklo asi Bulharska, které bylo na Entropě vyobrazeno s tureckými záchody. Česká vláda byla znepokojena a obvinila Černého z nedodržení zakázky. Černý se poté musel za plastiku omluvit.⁸⁹

Španělsko se v tomto směru vydalo mírnější cestou. Španělský umělec Daniel Canogar představil své dílo s názvem Travesías v překladu Můstky. Dílo Můstky znázorňovalo tisíce lidí, politiků, úředníků, překladatelů a dalších lidí, kteří denně procházejí atriem budovy Rady EU. Autor se prý nechal inspirovat neustálým proudem lidí přicházejících do této evropské instituce. Podle deníku El País zvolilo Španělsko toto dílo proto, aby zabránilo jakýmkoli kontroverzím na rozdíl od České republiky.⁹⁰

Co se týče hodnocení obou děl, tak Entropa sice sklídila více kritiky než Travesías, ale na rozdíl od ní bylo na první pohled poznat, co tím chtěl autor říct a nenechal diváky tápat, co jeho dílo znamená.

4.2.6 Vnější hodnocení

Nelze jednoznačně určit, které předsednictví bylo lepší ani které horší. Obě byla kritizována a chválena za něco jiného, obě měla rozlišné výchozí podmínky, obě se potýkala s odlišnými problémy.

89 Entropa: MAFRA a.s. a dodavatelé, Reuters, ČTK, AP [online] 1999-2011. [cit. 2011-04-27] Dostupný z WWW: http://zpravy.idnes.cz/plastika-entropa-se-ve-ctvrtek-v-bruselu-rozhybe-a-rozblika-pgu-zahranicni.asp?c=A090114_173500_zahranicni_lpo

90 Travesías: Ediciones EL PAÍS S.L. [online] [cit. 2011-04-28] Dostupný z WWW: http://www.elpais.com/articulo/cultura/Espana/estrena/presidencia/cultural/elpepucul/20100105elpepucul_4/Tes

České předsednictví bylo kritizováno hlavně za výměnu vlády a skandály, které ho doprovázely. Velkou kritiku si zasloužila Česká republika ještě před začátkem předsednictví od Francie, která pochybovala o její schopnosti vést Radu EU, a kritiky se jí dostalo také po skončení. Francouzská europoslankyně vytýkala České republice změnu vlády uprostřed předsednictví a nesoulad prezidenta s vládou. Podle Francie vzpomínky na české předsednictví nejsou příliš dobré. Velká Británie zase poukazovala na skandál Mirka Topolánka, že se objevil tak jak ho pánbůh stvořil v Berlusconiho vile a jeho hádku s prezidentem Klausem o to, kdo potřeše první rukou Obamovi. Kladně předsednictví hodnotil naopak německý europoslanec, podle kterého čeští politici ukázali opravdu hodně snahy udělat jen to nejlepší, ačkoliv vnitřní problémy na to měly negativní vliv. Podle polského europoslance Češi i přes problém se změnou vlády zvládli těžké období v čele Unie dobře a vydobyli si úspěch i přes různé domácí peripetie.⁹¹

Samotná Česká republika však považuje své historicky první předsednictví za úspěšné, i když ne všichni domácí politici jsou stejného názoru⁹². Za úspěch českého předsednictví se může právoplatně považovat řešení plynové krize, izraelského konfliktu, směřování v řešení ekonomické krize, snížení sazby DPH, přijetí třetího energetického balíčku, silničního balíčku, záruk pro Irsko. České předsednictví bylo neobyčejně činné v legislativní oblasti. Ve všech těchto směrech bylo české předsednictví úspěšné. Bohužel selhalo na domácí scéně, kdy nemělo dopustit vyslovení nedůvěry vládě. Kdyby před začátkem předsednictví vládnoucí strana uzavřela dohodu s opozicí o neútočení během předsednictví, tak by se podobné věci dalo předejít. Tento problém zastínil úspěchy českého předsednictví. Díky tomu si ostatní členské státy z českého pamatují jen pád české vlády, Entropu a skandály Mirka Topolánka.

Španělsko se nemuselo potýkat s vážnými politickými problémy podobného typu, ale jeho závěrečné hodnocení také nebylo příliš pozitivní. Jedním z mála, kdo Španělsko hodnotil kladně, byl předseda Komise Barroso, podle kterého bylo předsednictví velmi konstruktivní a úspěšné a jež probíhalo v obtížných a velmi zvláštních souvislostech. Podle Barrose španělské předsednictví společně s Evropským parlamentem dosáhlo významného pokroku také v oblasti finanční regulace.

91 Hodnocení českého předsednictví: Český rozhlas [online] 1996-2011.[cit. 2011-04-29] Dostupný z WWW: <http://www.rozhlas.cz/evropskaunie/zpravodajstvi/zprava/600698>

92 Hodnocení českého předsednictví: Česká televize [online] 2000-2011.[cit. 2011-04-29] Dostupný z WWW: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10101491767-studio-ct24/209411034000357-cesko-konci-svedsko-zacina/>

Většina europoslanců byla výsledky španělského předsednictví zklamána. Kritizovali ho za vytyčení náročných cílů v oblasti hospodářské politiky, které nebylo schopné dotáhnout do konce. Jako reformu evropského finančního dohledu, přísnější požadavky na kmenový kapitál bank, regulaci zajišťovacích fondů. Jak bylo řečeno, 6. července v závěrečné bilanci španělského předsednictví na zasedání Evropského parlamentu, během španělského předsednictví došlo k pokrokům, ne však průlomům v oblasti hospodářské politiky. Dále bylo kritizováno za neuskutečněné dva summity.

Německý europoslanec dokonce přirovnával španělské předsednictví k Mistrovství světa ve fotbale s Fernandem Torresem, které začalo velkým očekáváním a poté byl turnaj spíše zklamáním. Španělské předsednictví, konkrétně spíše předsedu Zapatera, kritizoval i španělský europoslanec. Podle něj Zapatero jednal pozdě a bez úspěchu a nezbytná opatření se v Evropské unii přijímala improvizovaně vzhledem k nedostatku prozíravosti a povrchní diagnóze krize. Vzhledem k výsledkům své hospodářské politiky nebyl schopen jako osoba zastávající rotující předsednictví podílet se na vedení, které je pro řešení situace nezbytné, neboť se sám stal součástí problému, řekl europoslanec.⁹³

Španělsko se během předsednictví nacházelo ve vážné ekonomické situaci a podle L.F. Rudí, španělské opoziční poslankyně, větší pokroky v řešení ekonomické krize dosaženy nebyly, protože Španělsko brzdila domácí ekonomická situace a je těžké být doktorem a zároveň pacientem.⁹⁴

Zásluhy si Španělsko může připsat za rozjetí společné strategie pro růst a zaměstnanost do roku 2020, obchodní dohody s Latinskou Amerikou a oblastí Karibiku. Dále dohody s USA o boji proti terorismu a o systému SWIFT⁹⁵. Španělsko bylo chváleno za svou humanitární pomoc, kterou poskytlo Haiti a Chile po zemětřesení, které je postihlo.

93 Názory na španělské předsednictví: Evropský parlament[online][cit. 2011-04-29] Dostupný z WWW:<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20100706+ITEM-004+DOC+XML+V0//CS>

94 Názor španělské poslankyně: Grupo Intereconomía [online] 2010.[cit. 2011-04-29] Dostupný z WWW: <http://www.intereconomia.com/noticias-negocios/finanzas-personales/politica-economica/pp-critica-que-presidencia-europea-no-haya->

95 Systém SWIFT umožňuje nahlédnout do jednotlivých transakcí a do bankovních operací v souvislosti s kreditními kartami. Pod systém SWIFT spadá okolo 80% všech plateb kreditními kartami na světě

Závěr

Cílem této práce bylo podat ucelený pohled na české a španělské předsednictví v Radě EU a poté provést komparativní analýzu obou předsednictví. Z mé práce vyplývá, že ačkoli je Španělsko velká, západoevropská země s mnoholetými zkušenostmi v EU a již se třemi předešlými výkony předsednictví, nebylo o moc úspěšnější než Česká republika co by malá, nezkušená, středoevropská země. Hypotéza o tom, že čím větší a zkušenější stát, tím úspěšnější předsednictví se v tomto případě tedy nepotvrdila.

Výchozí podmínky obou zemí byly odlišné z hlediska zkušeností, nicméně jak Česká republika, tak Španělsko vykonávaly předsednictví v době, kdy EU musela čelit dopadům globální finanční krize. Jak se ukázalo, tento faktor měl na obě předsednictví negativní vliv. Je proto nutné si uvědomit, že vnější vlivy velmi ovlivňují výkon předsednictví. Vnitřním vlivem bylo např. přijetí Lisabonské smlouvy, které způsobilo v předsednictví značné změny, se kterými se jako první muselo vypořádat právě Španělsko.

V oblasti priorit vsadila Česká republika na kvalitu, jak tomu u menších států bývá a zvolila priorit méně. Naproti tomu Španělsko dalo přednost kvantitě a priorit si zvolila více. Obě země se snažily splnit, co si předsevzaly a přistupovaly ke své práci svědomitě. Jejich shodnost se objevila ve dvou prioritách a to konkrétně v boji proti finanční krizi, který měla Česká republika zahrnutý v jednom ze svých Tří E a EU v zahraničí. V plnění priority EU v zahraničí byla Česká republika o něco úspěšnější. Španělsku se nepodařilo uskutečnit všechny naplánované akce a summit s USA a setkání Unie pro Středomoří byly zrušeny. Co se týče boje proti finanční krizi, ačkoli se obě země snažily, byly kritizovány ze strany členských států a orgánů EU, že tuto vážnou situaci neřešily dostatečně. Výraznější kritika byla připsána na adresu Španělska, jelikož většina EU očekávala, že Španělsko jako zkušená, velká země bude větším přínosem v této problematice. České republice se zase nedá odepřít neúspěch v podobně domácí politické krize.

Přestože obě předsednictví byla v mnohých oblastech kritizována, nelze opomenout jejich mnohé zásluhy a úspěchy. Z českého předsednictví je třeba zdůraznit přijetí záruk pro Irsko, úspěchy v energetice, kde byl přijat třetí energetický balíček, řešení plynové krize a izraelského konfliktu. Největším úspěchem španělského

předsednictví bylo rozjetí společné strategie pro růst a zaměstnanost do roku 2020, dohody s USA o boji proti terorismu a o systému SWIFT.

Mohu tedy tvrdit, že výsledky obou zemí byly uspokojivé a jak české tak španělské předsednictví bylo pro EU přínosem. Nebýt padnutí české vlády a hluboké krize, která převládala ve Španělsku (a stále trvá), mohlo být vše jinak a obě by mohla být mnohem úspěšnější. Mám-li vybrat, které předsednictví hodnotím kladněji, přikláním se k tomu českému. Oproti Španělsku to bylo první předsednictví České republiky. Od zemí, které již mají s předsednictvím zkušenost, se očekává více, než od země, která tuto funkci vykonává poprvé a očekávání jsou většinou žádná nebo velmi malá. Od čtvrtého španělského předsednictví se očekávalo hodně, bylo to i tím, že Španělsko samo veřejnost připravovalo na své historicky nejúspěšnější předsednictví. Bohužel tomu tak nebylo. Proto je pro mě větším neúspěchem španělské předsednictví. Španělsko vykonávalo tuto funkci již třikrát a tudíž, mělo dostatečné zkušenosti, od kterých se to čtvrté mělo odrazit. České předsednictví bylo sice v porovnání se Španělskem asi stejně neúspěšné, ale jednalo se o první zkušenost České republiky s touto nelehkou funkcí, proto je podle mého názoru větším neúspěchem předsednictví zkušené země než té nezkušené.

Tato práce pro mě byla velkým přínosem. Dozvěděla jsem se mnoho o institutu předsednictví a prohloubila své znalosti o Evropské unii. Uvědomila jsem si, že nelze posuzovat předsednictví jen na základě výsledků, velikosti a zkušeností země, ale že je potřeba brát na vědomí všechny faktory, které jeho výkon ovlivňují.

Podle mého názoru jsem splnila cíle, které jsem si stanovila v úvodu, tedy obě předsednictví popsat a poté porovnat, a podařilo se mi dospět k určitým závěrům. V daném rozsahu práce nebylo možné se komplexněji a podrobněji zabývat komparativní analýzou českého a španělského předsednictví neboť se jedná o téma velmi obsáhlé. Jen popis a rozbor jednoho z předsednictví by odpovídal rozsahu jedné práce.

Resumen

El objetivo de este trabajo fue proporcionar una visión integral de la Presidencia checa y española en el Consejo de la UE y luego hacer un análisis comparativo de ambas. El trabajo se dividió en cuatro partes. La primera parte la he dedicado al Consejo de la Unión Europea (UE) y al desarrollo de la presidencia en el Consejo de la misma. En la segunda parte he descrito a la Presidencia checa, su preparación y proceso. La tercera parte fue dedicada a la Presidencia española, y también como en el caso de la Presidencia checa, he descrito su preparación y proceso. En la última parte he hecho un análisis comparativo general y después, de ambas presidencias.

La República Checa presidió el Consejo de la UE por primera vez en el primer semestre del año 2009. El trío estaba conformado por la República Checa, Francia y Suecia, con los que preparó el programa común para los posteriores dieciocho meses. En cuanto a prioridades, la República Checa se centró en la calidad y asumió pocos asuntos, como es propio entre los estados pequeños. Las principales prioridades fueron la Economía, el sector energético y la UE en el mundo. Durante los primeros seis meses la República Checa tuvo que resolver la crisis del gas, el conflicto Israelí y también ocurrió una cosa muy inesperada - la caída del gobierno. Entonces el presidente del gobierno, Topolanek, fue reemplazado por uno nuevo: Fischer. Debido a esta caída del gobierno, la presidencia checa fue muy criticada. A pesar de ello, no se le puede omitir sus logros y méritos. De la Presidencia checa hay que destacar la aceptación de las garantías de adopción en Irlanda, los logros en materia de energía, donde fue aceptado el tercer paquete energético y la solución a la crisis del gas y del conflicto Israelí.

España ya había presidido el Consejo de la UE tres veces y la cuarta presidencia la ejerció en la primera mitad del año 2010, encabezada por el presidente del Gobierno español Zapatero. Las condiciones iniciales no eran fáciles. España tuvo que enfrentarse a la crisis financiera global y trabajar con las nuevas condiciones del Tratado de Lisboa, que fueron dos nuevos cargos, el de Alto Representante de la Unión para Asuntos Exteriores y Política de Seguridad y el de Presidente permanente del Consejo Europeo. En cuanto a prioridades, España apostó por la cantidad y trabajó en mayor número de prioridades. Éstas, fueron las aplicaciones del Tratado de Lisboa, recuperación financiera, Europa en el exterior y Ciudadanos. Durante su mandato, España tuvo que

hacer frente a los terremotos en Haití y Chile y a la erupción volcánica en Islandia. El mayor reto de España fue poner en marcha la Estrategia 2020 de empleo y crecimiento económico, los acuerdos con Estados Unidos (EE.UU.) sobre la lucha contra el terrorismo y el sistema SWIFT.

Ambos países se esforzaron en cumplir sus propuestas y trabajaron con diligencia. Sus programas concurrieron en dos puntos, concretamente en la lucha contra la crisis y la UE en el mundo. En cumplimiento de la prioridad UE en el extranjero, la República Checa fue un poco más exitosa que la española ya que España no pudo realizar todos sus eventos programados y tuvo que cancelar las cumbres con EE.UU. y con la Unión Europea para el Mediterráneo. En cuanto a la lucha contra la crisis financiera, ambos países por más que lo intentaron, fueron criticados por los Estados miembros y las instituciones de la UE, de que no se ocupaban lo suficiente en este tema tan importante. La más criticada fue España puesto que la mayoría de la UE esperaba mucho más de un país tan grande, con más experiencias y que diera mayor aporte en este ámbito. A la República Checa no se le puede negar el fracaso en la política interna.

De mi trabajo se deduce, que aunque España es uno de los países grandes de Europa occidental con muchos años de experiencia en la UE y que ya ejecutó tres Presidencias anteriores, no fue mucho más exitosa que la República Checa como país pequeño, sin experiencias y de Europa Central. La hipótesis, de que cuanto más grande y más experiencia tiene un país, la Presidencia será más exitosa, no ha sido verificada en este caso.

Las condiciones iniciales de los dos países eran diferentes en lo que se refiere a las experiencias, sin embargo, la República Checa y España presidieron el Consejo de la UE en momentos en los que la misma tuvo que hacer frente a los impactos de la crisis financiera global.

Así que puedo decir que los resultados de ambos países fueron satisfactorios y que las Presidencias española y checa, dieron una gran aportación a la Unión Europea. Si no hubiese caído el gobierno checo y la crisis financiera no hubiese ocurrido, todo podría haber sido diferente y ambas presidencias podrían haber sido mucho más exitosas.

Si hay que elegir cual Presidencia fue mejor, me inclino hacia la checa. En comparación con España, esta experiencia fue la primera para la Presidencia de la

República Checa. De los países que ya tienen experiencias con la Presidencia se esperaba en general más que de los países que presiden por primera vez y por lo general no se espera mucho de ellos. De la cuarta Presidencia española se esperaba mucho, también porque España preparaba al público para su históricamente mejor Presidencia. Por desgracia, no lo fue.

Por eso es para mí, un mayor fracaso el de la Presidencia española. Ejerció esta función ya tres veces, entonces tenía bastantes experiencias según las cuales debían reflejarse en la cuarta. La Presidencia checa tuvo, quizás, en comparación con la española, poco éxito por igual. Pero esta fue la primera experiencia de la República Checa con funciones muy difíciles, así que en mi opinión, el fracaso más grande es el del país con muchas experiencias que el del país con ninguna.

Španělsko – český glosář

ŠPANĚLSKY	ČESKY
Consejo de la UE	Rada EU
El Parlamento Europeo	Evropský Parlament
El Consejo Europeo	Evropská rada
La Comisión Europea	Evropská komise
Presidencia	Předsednictví
Tratado de Lisboa	Lisabonská smlouva
Presidente del Consejo Europeo	Předseda Evropské rady
Alto Representante	Vysoký představitel
Crisis financiera	Finanční krize
Presidente del gobierno	Předseda vlády
Cumbre	Summit
Política Económica	Hospodářská politika
Política Exterior	Zahraniční politika
Política Social	Sociální politika
Crisis del gas	Plynová krize
Franja de Gaza	Pásmo Gazy
Análisis comparativo	Komparativní analýza
El sistema político	Politický systém
Costos	Náklady
Presupuesto	Rozpočet
Evaluación	Hodnocení
Los países miembros	Členské země
Eurodiputado	Europoslanec
Legislación	Legislativa
Votación	Hlasování
Mayoría cualificada	Kvalifikovaná většina
Competencia	Pravomoc
Secretaría general	Generální sekretariát
Sistema de rotación	Rotační systém

Imparcialidad	Nestrannost
Trío	Trojka
Éxito	Úspěch
Fracaso	Neúspěch
Aportación	Přínos
Partido político	Politická strana
Deficit	Deficit
PIB (Producto interior bruto)	HDP (Hrubý domácí produkt)
Volcán	Vulkán
Terremoto	Zemětřesení
Protección de los Derechos Humanos	Ochrana lidských práv
Seguridad	Bezpečnost
Capacidad competitiva	Konkurence schopnost
EE.UU.	USA
Marruecos	Maroko
Hungría	Maďarsko
Bélgica	Belgie
Suecia	Švédsko
Francia	Francie
Japón	Japonsko

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A DALŠÍCH ZDROJŮ

Tištěná literatura:

- TICHÝ, L., ARNOLD, R., SVOBODA, P., ZEMÁNEK, J., KRÁL, R. *Evropské právo*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2006, 928 s. ISBN 80-7179-430-9
- FIALA, Petr.; PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie*. 2. vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. 805 s. ISBN 978-80-7325-180-2.
- KANIOK, Petr. *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 173s. ISBN 978-80-210-4765-5
- KANIOK, Petr. *České předsednictví Rady EU: Most přes minulost*. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2010. 240s. ISBN 978-80-210-5348-9
- ČECH, František. *Předsednictví v Radě EU: české předsednictví 2009*. [s.l.], 2010. 61 s. Dizertační práce. Masarykova univerzita.
- KOCÁB, Michael. *Předsednictví v Radě EU: v oblasti lidských práv a rovných příležitostí*. Praha: Úřad vlády české republiky, 2009. 159s. ISBN 978-80-7440-025-4
- POTUŽNÍK, Jiří F. Mirek Topolánek: *Sto dní v čele Evropy*. Praha: WWA photo s.r.o, 2009. 148s. ISBN 978-80-87041-75-8

Internetové zdroje:

- Formace Rady: Vláda České Republiky [online] 2005-2011. [cit. 2010-03-05] Dostupný z WWW:<<http://www.euroskop.cz/>>
- Změny v hlasování v Radě EU, Vláda České republiky [online] 2010. [cit. 2011-03-10] Dostupné z WWW. [Analýza dopadů Lisabonské smlouvy \(pdf, 537 kB\)](#) 9-10s
- Změny v hlasování v Radě EU: Václav Klaus [online] 2010. [cit. 2011-03-10] Dostupný z WWW: <http://www.klaus.cz/clanky/583>

- Informace o Evropské komisi: Vláda České Republiky [online] 2005-2011. [cit. 2011-03-10] Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/109/sekce/zakladni-informace/>
- Změny v Evropském Parlamentu: Vláda České republiky [online] 2010.[cit. 2011-03-11] Dostupný z WWW. [Analýza dopadů Lisabonské smlouvy \(pdf, 537 kB\) 18-19s.](#)
- Co je to předsednictví:Vláda České Republiky [online] 2005-2011. [cit. 2011-03-11] [Dostupný z WWW: http://www.euroskop.cz/810/sekce/co-je-to-predsednictvi/](http://www.euroskop.cz/810/sekce/co-je-to-predsednictvi/)
- Změny v předsednictví po přijetí Lisabonské smlouvy: Vláda České republiky [online] 2010. [cit. 2011-03-19] Dostupné z WWW. [Analýza dopadů Lisabonské smlouvy \(pdf, 537 kB\)5,6,19s.](#)
- Funkce předsednictví: Ministerstvo vnitra [online] 2005. [cit. 2011-03-20] Dostupný z WWW. <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/eunie/predsed.html>
- Priority předsednictví a Trojka: Vláda České Republiky[online] 2005-2011.[2011-03-21] Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/810/sekce/co-je-to-predsednictvi/>
- Priority předsednictví a Trojka, Ministerstvo vnitra [online] 2005. [cit. 2011-03-21] [Dostupný z WWW. http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/eunie/predsed.html](http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/eunie/predsed.html)
- Pracovní program českého předsednictví: Vláda ČR [online] 2009. [cit. 2011-04-09] Dostupný z WWW: [Pracovní program českého předsednictví \(pdf, 324 kB\)](#)
- Vyjádření mluvčího předsednictví ČR: Mediacop [online] 2006-2011. [cit. 2011-04-11] Dostupný z WWW: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/politika/mluvci-pro-eu-potuznik-udelal-chybu-a-nabidl-rezignaci_98722.html
- Plynová krize: Vláda České republiky [online] 2005-2011. [cit. 2011-04-11] Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/46/11211/clanek/dve-kola-rusko-ukrajinske-plynove-krize-2009/>
- Summit s USA: Vláda ČR [online] 2010. [cit. 2011-04-12] Dostupný z WWW: <http://www.vlada.cz/assets/bulletin-10.pdf>
- Východní partnerství: Ministerstvo zahraničních věcí [online][cit. 2011-04-12] Dostupný z WWW: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/vychodni_partnerstvi.html

- Lisabonská smlouva a rozšiřování EU: Vláda ČR [online] 2009. [cit. 2011-04-17] Dostupný z WWW: <http://eu2009.cz/cz/czech-presidency/programme-and-priorities/achievements/zavery-predsednictvi-24391/>
- Trio s Belgií a Maďarskem: EU2010 [online].[cit. 2011-03-23] Dostupný z WWW:<http://www.eu2010.es/export/sites/presidencia/es/presidencia/presidencia/asespanola/calendario/index.html>
- Priority Španělského předsednictví: EU2010 [online][cit. 2011-03-23] Dostupný z WWW: <http://www.eu2010.es/export/sites/presidencia/es/presidencia/programapol/index.html>
- Priority Španělského předsednictví: EU-Media s.r.o. [online] 2004-2011. [cit. 2011-03-23] Dostupný z WWW: <http://www.euractiv.cz/evropske-institute/clanek/spanelske-predsednictvi-eu-hodla-vytvorit-precedenty-006836>
- Priority Španělského předsednictví: Presidencia espanola 2010: [online] [cit. 2011-03-23]Retos en una nueva Unión Europea Real Instituto Elcanom CEU – Instituto Universitario de Estudios Europeos Fundación Alternativas Depósito legal/ PDF, 23,24s. Dostupný z WWW: [http://www.falternativas.org/la-fundacion/documentos/libros-e-informes/\(offset\)/4](http://www.falternativas.org/la-fundacion/documentos/libros-e-informes/(offset)/4)
- Dohoda mezi politickými stranami před začátkem předsednictví: El confidencial [online] 2009.[cit. 2011-03-23] Dostupný z WWW: <http://www.elconfidencial.com/espana/pp-psoe-acuerdo-presidencia-europea-20091125.html>
- Priorita Implementace Lisabonské smlouvy: Evropská unie [online] 2004-2011 [cit. 2011-03-26] Dostupný z WWW: <http://www.consilium.europa.eu/showFocus.aspx?lang=CS&focusID=494>
- Ekonomická situace Španělska: CzechTrade [online] 1997-2011. [cit. 2011-03-24] Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/spanelsko/spanelsko-vyvoj-ekonomika-obchod/1000541/59025/>
- Opatření proti krizi: EU-Media s.r.o. [online] 2004-2011. [cit. 2011-03-24] Dostupný z WWW: <http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/spanelsko-chce-dalsi-krizi-predchazet-peclivym-dohledem-006931>
- Strategie Evropa 2020: European Union [online] 1995-2011. [cit. 2011-03-24] Dostupný z WWW: http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_CS_ACT_part1_v1.pdf

- Strategie Evropa 2020 byla schválena 17. června 2010: _Media s.r.o. [online] 2004-2011 [cit. 2011-03-24] Dostupný z WWW: <http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/link-dossier/strategie-evropa-2020-000066>
- Pokroky v hospodářské politice: Universidad de Salamanca [online] 2009. [cit. 2011-03-24] Dostupný z WWW: http://cde.usal.es/IV_Presidencia_UE.pdf
- Priorita Implementace Lisabonské smlouvy: Evropská unie [online] 2004-2011 [cit. 2011-03-26] Dostupný z WWW: <http://www.consilium.europa.eu/showFocus.aspx?lang=CS&focusID=494>
- Summit s Marokem: Ministerstvo zahraničních věcí [online]. [cit. 2011-03-26] Dostupný z WWW: http://www.mzv.cz/representation_brussels/cz/udalosti_a_media/eu_se_poprve_na_vrcholne_urovni_setka_s.html
- Summit s Marokem: Evropská unie [online] 2004-2011 [cit. 2011-03-26] Dostupný z WWW: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/es/er/113286.pdf
- Summit s Kanadou: Vláda České Republiky [online] 2005-2011. [cit. 2011-03-26] Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/8463/16618/clanek/monitoring-vyvoje-udalosti-v-eu-21-4--20-5-2010/>
- Summit s Kanadou: Evropská unie [online] 1998-2011. [cit. 2011-03-26] Dostupný z WWW: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:081E:0064:0066:CS:PDF>
- Hodnocení Summitu s Latinskou Amerikou Catherine Asthon: Evropská unie [online] 1995-2011. [cit. 2011-03-26] Dostupný z WWW: <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=687>
- Václav Klaus se zúčastnil summitu s Latinskou Amerikou: Václav Klaus [online] 2010. [cit. 2011-03-27] Dostupný z WWW: <http://www.klaus.cz/clanky/2599>
- Setkání G20: Senado de la república [online] [cit. 2011-03-27] Dostupný z WWW: http://www.senado.gob.mx/internacionales/assets/docs/sitios/Cumbre_G-20.pdf
- Summit s Ruskem: Asociace pro mezinárodní otázky [online] 2011 [cit. 2011-03-27] Dostupný z WWW: <http://www.amo.cz/publikace/vztahy-eu---rusko-po-summitu-business-as-usual.html>

- Summit s Japonskem: Evropská unie [online] 2004-2011 [cit. 2011-03-29] Dostupný z WWW: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/er/114063.pdf
- Zrušený summit s USA: Media s.r.o. [online] 2004-2011.[cit. 2011-03-30] Dostupný z WWW: <http://www.euractiv.cz/vnejsi-vztahy/clanek/eu-zrusila-kvetnovy-summit-s-usa-007049>
- Zrušený summit Unie pro Středomoří: Media s.r.o. [online] 2004-2011.[cit. 2011-03-30] Dostupný z WWW: <http://www.euractiv.cz/vnejsi-vztahy/link-dossier/evropska-politika-sousedstvi-000048>
- Význam Unie pro Středomoří Europeum [online] 2010-2011.[cit. 2011-03-30] Dostupný z WWW: http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=751
- Zrušený summit s Unií pro Středomoří: Pagina 13[online] 2010. [cit. 2011-03-31] Dostupný z WWW: http://eleuropeo.es/news/article/un_mar_de_silencio/
- Vyjádření ke zrušení summitu s Unií pro Středomoří:Evropský parlament [online] 2010. [cit. 2011-03-31] Dostupný z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20100706+ITEM-004+DOC+XML+V0//CS>
- Blokáda v Gaze: Ministerstvo zahraničních věcí [online][cit. 2011-03-31] Dostupný z WWW: [http://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/archivy/z_medii/dopad_blokady_gazy_na_zivot_obycejnych\\$2548.html?action=setMonth&year=2007&month=10](http://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/archivy/z_medii/dopad_blokady_gazy_na_zivot_obycejnych$2548.html?action=setMonth&year=2007&month=10)
- Vyjádření k rozšiřování EU: Evropský parlament [online] 2010. [cit. 2011-03-31] Dostupný z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20100706+ITEM-004+DOC+XML+V0//CS>
- Oblast sociální politiky – vyjádření: Evropský parlament [online] 2010. [cit. 2011-03-31] Dostupný z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20100706+ITEM-004+DOC+XML+V0//CS>
- Základní informace o Španělsku: Vláda České republiky [online] 2005-2011. [cit. 2011-04-25] Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/556/sekce/zakladni-informace/>
- Základní informace o České republice: Vláda České republiky [online] 2005-2011. [cit. 2011-04-25] Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/562/sekce/zakladni-informace/>

- Jazyková struktura: Wikimedia [online] 2011. [cit. 2011-05-13] Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0pan%C4%9Blsko>
- Politický systém Španělska: Czech Trade [online] 1997-2011. [cit. 2011-04-27] Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/spanelsko-vnitropoliticka-charakteristika/2/1000541/#sec2>
- Politický systém České republiky: Ministerstvo zahraničních věcí [online][cit. 2011-04-27] Dostupný z WWW: <http://www.czech.cz/cz/88070-politicky-system-ceske-republiky>
- Názory na Španělské předsednictví: Evropský parlament [online] [cit. 2011-04-27] Dostupný z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20100706+ITEM-004+DOC+XML+V0//CS>
- Kritika španělského předsednictví v oblasti hospodářské politiky: Evropský parlament [online] [cit. 2011-04-27] Dostupný z WWW: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20100706+ITEM-004+DOC+XML+V0//CS>
- Náklady českého předsednictví: Česká televize [online] 2011.[cit. 2011-04-28] Dostupný z WWW: <http://www.ct24.cz/domaci/87199-ceske-predsednictvi-eu-stalo-skoro-3-5-miliardy/>
- Náklady španělského předsednictví: Hispa Vista [online] 2011.[cit. 2011-04-28] Dostupný z WWW: <http://globedia.com/espana-ahorro-euros-presidencia-europea>
- Entropa: MAFRA a.s. a dodavatelé, Reuters, ČTK, AP [online] 1999-2011. [cit. 2011-04-27] Dostupný z WWW: http://zpravy.idnes.cz/plastika-entropa-se-ve-ctvrtek-v-bruselu-rozhybe-a-rozblika-pqu-/zahranicni.asp?c=A090114_173500_zahranicni_lpo
- Travesías: Ediciones EL PAÍS S.L. [online] [cit. 2011-04-28] Dostupný z WWW: http://www.elpais.com/articulo/cultura/Espana/estrena/presidencia/cultural/elpepucul/20100105elpepucul_4/Tes
- Hodnocení českého předsednictví: Český rozhlas [online] 1996-2011.[cit. 2011-04-29] Dostupný z WWW: http://www.rozhlas.cz/evropskaunie/zpravodajstvi/_zprava/600698
- Hodnocení českého předsednictví: Česká televize [online] 2000-2011.[cit. 2011-04-29] Dostupný z WWW: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10101491767-studio-ct24/209411034000357-cesko-konci-svedsko-zacina/>

- Názory na španělské předsednictví: Evropský parlament[online][cit. 2011-04-29] Dostupný z
WWW:[http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-
//EP//TEXT+CRE+20100706+ITEM-004+DOC+XML+V0//CS](http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20100706+ITEM-004+DOC+XML+V0//CS)
- Názor španělské poslankyně: Grupo Intereconomía [online] 2010.[cit. 2011-04-29] Dostupný z WWW:
[http://www.intereconomia.com/noticias-negocios/finanzas-personales/politica-
economica/pp-critica-que-presidencia-europea-no-haya-](http://www.intereconomia.com/noticias-negocios/finanzas-personales/politica-economica/pp-critica-que-presidencia-europea-no-haya-)

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Logo českého předsednictví⁹⁶

⁹⁶ <http://www.cebrecz.cz/novinky/novinka-153/>

Příloha č. 2: Logo španělského předsednictví⁹⁷

⁹⁷ <http://abicko.avcr.cz/2010/02/08/>

Příloha č. 3: Entropa⁹⁸

⁹⁸ <http://latimesblogs.latimes.com/culturemonster/preservation/page/3/>

Příloha č. 4: Travesías⁹⁹

⁹⁹ <http://latimesblogs.latimes.com/culturemonster/preservation/page/3/>